

Årsrapport 2015

VV Holding AS

06.04.2016

Årsberetning 2015	3
Viktige hendelser i 2015	3
Generelt om virksomheten.....	4
Redegjørelse for konsernets årsregnskap	5
Virksomhetsområder	6
Forskning og utvikling	8
Foretaksstyring	8
Operasjonell risiko og risikostyring.....	8
Finansiell risiko og risikostyring	10
Hendelser etter balansedagen.....	10
Redegjørelse for morselskapets årsregnskap	11
Samfunnsansvar.....	11
Medarbeidere, organisasjon og likestilling.....	11
Utsiktene fremover.....	13
Konsernets årsregnskap 2015	14
Noter til konsernregnskapet	21
Årsregnskap morselskap	59
Noter til morselskapets årsregnskap	64
Erklæring til årsrapporten for VV Holding AS	73
Revisors beretning	74

Styrket posisjon på bærekraft og sirkeløkonomi

VV Holding AS eier Norsk Gjenvinning-konsernet, som er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Norsk Gjenvinning-konsernet har en ambisjon om å være gjenvinningsbransjens beste aktør på bærekraftig forretningsutvikling og styrket i 2015 sin posisjon innen bærekraftig utvikling og fremtidens sirkulærøkonomi.

Norsk Gjenvinning-konsernet fulgte opp fjorårets sterke resultater i et utfordrende marked. Nedgangen skyldes hovedsakelig konjunktursvingninger som traff hele Norge

Konsernets samlede driftsinntekter endte på 4 091 millioner kroner som er en liten reduksjon fra året før. Lavere aktivitet i den norske fastlandsøkonomien hemmet inntektsveksten, spesielt pga lavere råvarepriser, mens marginpress bidro til redusert lønnsomhet. Som svar på disse utfordringene, har vi i 2015 hatt sterk fokus på kostnadsreduksjoner kombinert med innsats for å øke oppstrømsprisene for å normalisere marginene. Disse tiltakene har klart å veie opp for de negative effektene av den økonomiske oppbremsingen. Summen av disse faktorene bidro til at driftsresultatet økte fra 89,3 millioner kroner i 2014 til 106,6 millioner kroner i 2015. Årsresultatet etter skatt endte på -66,9 millioner kroner, mot -128,0 millioner kroner året før.

2015 var et krevende driftsår, men med investeringene og innsatsen som er lagt ned i forbedringsprogrammer og kostnadsprogrammet NG200, mener styret at Norsk Gjenvinning står godt rustet til både å utnytte vekstmulighetene og å styrke lønnsomheten når markedsforholdene igjen stabiliserer seg.

Viktige hendelser i 2015

- Vi har over flere år bygget en **solid plattform og posisjon innen compliance og sirkulær økonomi**. I 2015 har våre talspersoner vært aktive på mange ulike arenaer – både tradisjonelle bransjearenaer, men også nye arenaer hvor innovative forretningsmuligheter innen den sirkulærøkonomien diskuteres. I 2015 startet vi også med å **kapitalisere på posisjonen** gjennom utvikling av våre tjenester med fokus kundeverdi av compliance og bærekraft.
- Vi har gjennomført og påbegynt en rekke organisasjonsendringer for å **utvikle et helhetlig kundekonsept**. Endringen omfatter blant annet at ansvaret for farlig avfall og kommunaltekniske suge og spyletjenester overføres fra Divisjon Industri & Offshore til Divisjon Gjenvinning i begynnelsen av 2016. Gjennom disse endringene vil konsernet ha en **felles front i markedet** som vil gjøre konsernet mer konkurransedyktig og vil styrke Norsk Gjenvinnings posisjon som Norges ledende avfallsaktør.
- Vi har igjen satt **rydding i bransjen** på agendaen gjennom aktivt arbeide med media. Arbeidet resulterte blant annet i en serie artikler i Aftenposten.
- Vi har fortsatt arbeidet med **kostnadsprogrammet NG200**. Programmet vi løpe til utgangen av 2016 og har som mål å kutte driftskostnadene med 200 millioner netto. Justert for normal kostnadsglidning og implementeringskostnader beregnes en netto kostnadsreduksjon på 70 -72 millioner kroner i 2015.
- Vi har utviklet en **egen løsning for elektronisk kjørekontor**. Systemet er ved utgangen av 2015 installert i rundt 275 lastebiler som samler inn avfall. Sjåførene får kjøreordrene presentert på en dataskjerm i bilen, og kan korrigere og avslutte ordrene fra bilen etter at oppdraget er utført. Antall kjørte kilometer og drivstofforbruket reduseres, samtidig som etterarbeidet med ordrene minskes og arbeidspresset på sjåførene blir mindre.
- Vi bruker betydelige ressurser på **forskning og utvikling** (FoU), både i form av investeringer og gjennom intern ressursbruk. I 2015 deltok vi i flere omfattende forskningsprosjekt sammen med ulike forskningsmiljøer, for eksempel: optimal deponiutforming for deponi av syredannede bergarter, mobilt utstyr for gjenvinning av fyllmateriale i kunstgress og økt materialgjenvinning fra fragmenteringsverk.

Generelt om virksomheten

Virksomhet og lokalisering

Norsk Gjenvinning-konsernet er Norges ledende aktør innenfor avfall og gjenvinning. Konsernet driver sine aktiviteter gjennom hel- og deleide selskaper. Virksomheten er landsdekkende, med hovedkontor på Lysaker utenfor Oslo. Konsernet har ca. 1 400 ansatte og har også virksomhet i Sverige, Danmark og Storbritannia.

Årsberetningen omfatter morselskapet VV Holding AS og de hel- og deleide datterselskapene som til sammen utgjør Norsk Gjenvinning-konsernet (i det følgende omtalt som «konsernet»).

Tjenester og satsningsområder

Virksomheten er organisert i tre oppstrømsdivisjoner, en nedstrømsdivisjon og fire fokuserte selskaper som tilbyr tjenester knyttet til miljøvennlig avfallshåndtering og råvareutvinning gjennom hele næringskjeden. Den enkelte divisjon og nisjeselskap er nærmere beskrevet i et eget avsnitt (Virksomhetsområder) nedenfor.

Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industriservice, farlig avfall, husholdningsrenovasjon, rivning, miljøsanering og sikkerhetsmakulering. Norsk Gjenvinning er den aktøren i bransjen som har størst geografisk dekning, med 70 anlegg. På årsbasis håndteres 1,8 millioner tonn avfall for over 44 000 kunder. Konsernet har renovasjonskontrakter med over femti norske kommuner og bistår en rekke private virksomheter og offentlige foretak med avfallshåndtering både i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia. Norsk Gjenvinning selger også råvarer til industri i Skandinavia, Europa og Asia.

Nye rammebetingelser driver utviklingen

Etter hvert som omverdenen gradvis har erkjent behovet for bærekraftig avfallshåndtering, har håndteringen av avfall også blitt underlagt stadig nye lover, regler og myndighetskrav. Store deler av næringslivet ønsker også å innfri egne forpliktelser i forhold til ulike miljø- og kvalitetsstandarder. I takt med denne utviklingen har tjenestetilbudet hos Norsk Gjenvinning etter hvert blitt en viktig del av landets infrastruktur. Myndighetskravene endres og skjerpes stadig, og Norsk Gjenvinning utvikler sine tjenester løpende for å hjelpe kundene å ivareta nye krav. Konsernet bruker betydelige midler hvert år for å kunne utvikle stadig nye produkter, tjenester og teknologi som et svar på omverdenens krav og forventninger.

Kunden i fokus

Miljøbevisste løsninger har etter hvert blitt et konkurranseparameter for mange virksomheter.

Norsk Gjenvinning muliggjør bærekraftig avfallshåndtering og gode miljøtiltak for virksomheter over hele landet. Hver eneste dag gjør konsernets medarbeidere en innsats for å gjøre kundenes miljøhverdag enklere, med lokale tjenester som gir globale miljøeffekter. Samtidig frigjøres kundenes tid, slik at de kan konsentrere seg om egen kjernevirksomhet.

Strategisk plattform

Vår visjon er at avfall skal bli løsningen på fremtidens ressursproblem. Konsernets misjon er å arbeide hvileløst for å bli bransjens mest kundeorienterte, effektive og lønnsomme aktør, med mål om å bli oppfattet som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningsselskap. Fundamentet for arbeidet er våre fire grunnverdier; kremmerskap, proaktivitet, ansvarlighet og lagånd.

Konsernets overordnede strategiske mål er som følger:

- Størst og best i Norge
- Tydelig og differensiert posisjon – ledende på bærekraftig utvikling, kundens førstevalg, og kostnadsleder med en industrialisert og effektiv verdikjede
- Sterk posisjon i Sverige på både innsamling og avsetning av avfall
- Solid «grunnmur» med gode interne kvalitets-, kontroll- og styringssystemer

Disse målsettingene innebærer klare føringer for hvilke oppgaver som skal prioriteres i konsernet. En nøkkelaktivitet som skal sikre at selskapet jobber riktig, er innføringen av et anti-korrupsjonsprogram inklusive rutiner for kontroll. Videre legges det stor vekt på å bygge en sterk internkultur tuftet på verdigrunnlaget og den strategiske plattformen. Slike tiltak er ressurs- og kostnadskrevende, men anses som sentrale for å bidra til å nå våre overordnede mål.

Redegjørelse for konsernets årsregnskap

Konsernregnskapet til VV Holding AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU. For det avlagte konsernregnskapet er det ingen forskjeller mellom IFRS som fastsatt av EU og IASB.

Etter styrets oppfatning gir de avlagte resultatregnskap, kontantstrømoppstilling, balanse og noter et rettviseende bilde om selskapets drift og stilling ved årsskiftet.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Resultatregnskap

Konsernets samlede driftsinntekter beløp seg til 4 091,0 millioner kroner (4 136,3 millioner kroner), mens driftskostnadene endte på 3 984,4 millioner kroner (4 047,0 millioner kroner). Reduksjonen i driftsinntekter og –kostnader er først og fremst drevet av fallende avfallsvolumer og råvarepriser. Konsernet har, gjennom kostnadsprogrammet NG200 klart å redusert kostnadsbasen og motvirke de negative effektene av lavere volumer og råvarepriser. Konsernets driftsresultat i 2015 økte dermed til 106,6 millioner kroner (89,3 millioner kroner).

Konsernets netto finansposter i 2015 utgjør -209,5 millioner kroner (-272,4 millioner kroner). Finanspostene består primært av renter på lån.

Konsernets ordinære resultat før skattekostnad ble på - 103,0 millioner kroner (-183,1 millioner kroner). Konsernets årsresultat ble - 66,9 millioner kroner (-128,0 millioner kroner).

Konsernets totalresultat ble på -52,5 millioner kroner (-107,8 millioner kroner).

Balanse, finansiering og likviditet

Sum anleggsmidler ved utgangen av 2015 var 2 530,5 millioner (2 616,6 millioner kroner). Immaterielle eiendeler utgjorde 1 381,6 millioner kroner (1 425,2 millioner kroner). Konsernet har i 2015 investert i driftsmidler for 164,7 millioner kroner (258,8 millioner kroner). Finansielle anleggsmidler var i 2015 totalt 40,7 millioner kroner (40,6 millioner kroner).

Totale omløpsmidler beløp seg til 903,7 millioner kroner (917,3 millioner kroner), hvorav fordringer utgjorde 596,3 millioner kroner (633,9 millioner kroner), mens bankinnskudd og kontanter var 219,8 millioner kroner (161,1 millioner kroner).

Konsernets egenkapital per 31. desember var 166,1 millioner kroner (220,6 millioner kroner), tilsvarende en egenkapitalandel på 4,8 prosent (6,2 prosent). Endringer i egenkapitalen følger i hovedsak av disponering av årets totalresultat.

Sum gjeld per 31. desember utgjorde 3 268,1 millioner kroner (3 313,2 millioner kroner). Rentebærende gjeld utgjorde 2 440,9 millioner kroner, hvorav 2 235,0 millioner kroner i obligasjonslån. Obligasjonslånet forfaller til betaling 10. juli 2019 i sin helhet. Renten er satt til 3 måneders NIBOR + 525 basispunkter. Obligasjonslånet er notert på Oslo Børs.

Likviditeten i konsernet er god, og det forventes ikke at det vil være behov for ytterligere likviditetstilførsel. Konsernet har per 31. desember 2015 en ubenyttet trekkfasilitet på 200 million.

Kontantstrøm

Konsernets kontantstrøm fra driftsaktiviteter utgjorde 382,1 millioner kroner (385,9 millioner kroner). Variasjonen mellom kontantstrømmen fra driftsaktiviteter og konsernets driftsresultat (106,6 millioner kroner) følger av en positiv utvikling i arbeidskapitalen og justering for periodens av- og nedskrivninger.

Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var på -136,2 millioner kroner (-244,2 millioner kroner). Reduksjonen i netto kontantstrøm følger av lavere investeringer i varige driftsmidler.

Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter var -188,1 millioner kroner (-116,8 millioner kroner). Variasjonen i kontantstrøm kommer i hovedsak av høyere rentebetalinger i 2015 sammenlignet med 2014 og en netto kontant innstrøm ved opptak av ny gjeld, motvirket delvis av utbetaling av opptakskostnader i 2014.

Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter beløp seg til 219,8 millioner kroner ved utgangen av 2015, mot 161,1 millioner kroner ved utgangen av 2014.

Pågående rettsvister

Norsk Gjenvinning Offshore (NGO) har vært involvert i en rettsvist mot Scomi Oiltools Europe Ltd (Scomi) som ble avgjort i voldgiftsretten i mars 2014. Retten ga NGO medhold på alle punkter. Tvisten gjaldt det økonomiske oppgjøret etter at samarbeidsavtale om aktiviteter i Sandnessjøen ble hevet i februar 2012. Voldgiftsretten dømte Scomi til å betale NGO 56,6 millioner kroner pluss saksomkostninger. Prosess pågår for skotske domstoler – fullbyrdelsessøksmål – for å sikre beløpet. Se note 24 og 16 til konsernregnskapet for ytterligere informasjon.

Norsk Gjenvinning AS (NG) mottok et søksmål fra KLP Skadeforsikring AS i tilknytning til brann på anlegg i Stavanger. Kravet var på 9,9 millioner kroner. Saken gjaldt krav om regress etter forsikringsutbetaling til utleier, etter bygningsskader som følge av brann i leide lokaler på Forusstranda i januar 2013. I oktober 2014 ga tingretten i Stavanger KLP medhold i sitt krav og dømte NG til å betale 10,7 millioner kroner inkludert saksomkostninger og renter til KLP. NG påklaget saken til rettsavgjørelsen i lagmannsretten og vant denne. Etter lagmannsrettens kjennelse, har NG i 2015 tilbakeført avsetningen på 10,9 millioner kroner som ble bokført i 2014 årsregnskapet. KLP har anket til Høyesterett. Det er ikke avklart når saken kommer opp for Høyesterett. Se note 28 og 21 til konsernregnskapet for ytterligere informasjon.

Norsk Gjenvinning m3 AS (NGM3) har klaget Aalerudmyra AS m.fl. for tingretten i april 2016. NGM3s krav gjelder 14,3 millioner kroner for brudd på kontrakt og urettmessig anvendelse av forretningshemmeligheter. Se note 28 til konsernregnskapet for ytterligere informasjon.

Virksomhetsområder

Konsernstrukturen består av fire divisjoner; Gjenvinning, Metall, Industri & Offshore og Downstream. Øvrige virksomhetsområder er definert som nisjeselskaper som rapporterer gjennom sine respektive styreverv til konsernets CFO.

Virksomheten drives med strenge krav til kvalitet og bærekraft.

Divisjon Gjenvinning

Gjennom Divisjon Gjenvinning tilbyr konsernet skreddersydde løsninger for kildesortering, innsamling og håndtering av alle typer avfall.

Samlet har divisjonen 601 ansatte og håndterte om lag 1,19 millioner tonn avfall i 2015. De samlede driftsinntektene i 2015 var 1 965,2 millioner kroner (1 949,8 millioner kroner).

Året var preget av fortsatt omstrukturering, opprydding og utskiftning i egen organisasjon inklusive ytterligere lederskifter. Markedsforholdene har vært utfordrende i 2015, med hard konkurranse og konkurrenter som underbød hverandre i et forsøk på å sikre volumer i krympende markeder, fallende råvarepriser, lavere etterspørsel fra forbrenningsanlegg og press oppover på nedstrømskostnader. På tross av utfordrende markedsforhold, klarte vi å opprettholde et akseptabelt nivå på inntjening i 2015. Dette ble gjort mulig ved store og vellykkede kostnadskutt, unngåelse av store compliance kostnader, og økt salg av tilleggstjenester. Det har også i 2015 vært arbeidet med verdier og retning for divisjonen, effektivisering av anleggsstrukturen og systematisering av kundeoppfølging og salgsarbeidet. Det omfattende arbeidet knyttet til bedre sporbarhet og kontroll ble videreført.

Divisjon Metall

Gjenvinning av metall omfatter innsamling, mottak og behandling av stål, metaller, EE-avfall, kabler og aske.

Divisjon Metall har 12 anlegg for gjenvinning av stål og metaller. Divisjonen har 143 ansatte og håndterte rundt 238 000 tonn stål og metaller samt 86 000 tonn aske i 2015. De samlede driftsinntektene i 2015 var 805,7 millioner kroner, ned fra 865,3 millioner kroner året før.

Divisjon Metall fortsatte sitt arbeid med å rydde i anleggsstrukturen og industrialisere virksomheten. Innkjøringen av den nye shredderen i Øra Miljøpark, Fredrikstad, har vært vellykket.

Markedet for metaller har vært utfordrende i 2015. Jernprisene ble halvert (-51%) i løpet av året, og Celsa klasse 1 basispris endte på 575 kroner per tonn, nivåer ikke sett siden Lehman-krakket i 2008. Ikke-jernholdige metallprisene var også lavere. Til tross for fallende prisene er vi glade for å kunne rapportere at vi var i stand til å opprettholde sunne metallmarginer takket være vår vellykkede policy for å redusere metall prisrisiko gjennom høy gjennomstrømning og lave lagre, back-to-back avtaler med kunder, og aktiv finansiell sikring av restvolumene. Likevel, forårsaket det store råvareprisfallet en reduksjon i aktiviteten og volumene i 4. kvartal, noe som indikerer en svak start på 2016.

Divisjon Industri og Offshore

Divisjon Industri og Offshore tilbyr et bredt spekter av tjenester innenfor industrirengjøring og innsamling, mottak og behandling av farlig avfall.

I 2015 var divisjonens 210 medarbeidere innen industriservice i alt ca. 225 000 timer ute på oppdrag. Divisjon Industri og Offshore har totalt 13 mottaks- og behandlingsanlegg i Sør-Norge, samt partnere i Nord-Norge. Ni av anleggene er mottak for farlig avfall hvor Norsk Gjenvinning håndterte omlag 74 000 tonn farlig avfall i 2015.

De samlede driftsinntektene i 2015 var 591,3 millioner kroner, ned fra 692,0 millioner kroner året før. Divisjonen har gjennomført større kostnadsbesparende grep gjennom NG200-programmet med avvikling av aktiviteter i Fredrikstad og Sverige. Driften var ellers preget av generell lavere aktivitet både onshore og offshore som følge av fallet i oljeprisene og lavere voluminngang fra oljeselskapene. Divisjonen fikk ikke fornyet avfallskontrakten med Statoil når nåværende kontrakt løper ut i april 2016.

Divisjon Downstream

Divisjon Downstream fungerer på tvers av de tre kjernedivisjonene og søker å maksimere utnyttelsen av de råvarene som samles inn og foredles. Divisjonens meglere av råvarer er ledende i Norge og sørger for at konsernet oppnår de rette prisene ved salg av råvarer til industrien i Skandinavia, Europa og Asia. I tillegg til dette driver divisjonen med begrenset trading virksomhet; 215.000 tonn i 2015. Divisjonen hadde 32 ansatte i 2015.

Divisjon Downstream hadde eksterne tradinginntekter på 145,6 millioner kroner i 2015, mot 74,5 millioner i 2014.

Nisjeselskap: Norsk Gjenvinning Renovasjon

Norsk Gjenvinning Renovasjon AS er totalleverandør av renovasjonstjenester for kommuner over hele Norge og er en ledende aktør i dette markedet og samler inn husholdningsavfall på oppdrag fra kommuner og interkommunale selskap i ca. 50 kommuner i Norge og Sverige.

Selskapet har 162 egne ansatte ved virksomheten i Norge og Sverige og sysselsetter rundt 280 personer. Det vil si at ca. 40 prosent av de sysselsatte i Divisjon Renovasjon er ansatt hos faste underentreprenører. Av de ca. 150 tunge kjøretøy som kjører i daglig tjeneste for Norsk Gjenvinning Renovasjon går 36 prosent på biogass.

Selskapet har i tillegg tre avtaler i Sverige som driftes av det svenske datterselskapet, Nordisk Återvinning Service AB, et selskap som holder til i Mölndal rett utenfor Gøteborg. Selskapet har ambisjoner om å vokse i det svenske markedet.

De samlede driftsinntektene i 2015 var 352,7 millioner kroner, opp fra 334,8 millioner kroner året før. Det ble i 2015 vunnet nye kontrakter Tildelt av Romerike Avfallsforedling IKS, Follo Ren IKS, Renovasjon i Grenland IKS og Hässleholm Miljö AB (Sverige).

Nisjeselskap: Norsk Makulering

Norsk Makulering er Norges ledende leverandør innenfor makulering og destruksjon av sensitivt material på papirdokumenter og elektroniske lagringsmedier.

Selskapet har 14 ansatte, betjener rundt 3 000 kunder og håndterer 4 000 tonn papirdokumenter ved 14 lokasjoner i Norge. De samlede driftsinntektene i 2015 var 55,8 millioner kroner (49,7 millioner kroner i 2014).

Nisjeselskap: Norsk Gjenvinning M3

Norsk Gjenvinning Miljøprosjekt drifter deponier og massemtak. Alle mottak gjenbraker innleverte masser til nyttige formål som for eksempel terrengarrondering, bygging av nye fylkesveier, igjennfylling av gamle pukker til brukbart areal osv.

Selskapet har 6 ansatte. De samlede driftsinntektene i 2015 var 48,3 millioner kroner (35,5 millioner kroner i 2014). Selskapet fikk i 2015 tillatelse for mottak av alunskifer ved sitt deponi på Borge i Østfold fylke. Det forventes ytterligere vekst i 2016.

Nisjeselskap: R3 Entreprenør

R3 Entreprenør sine tjenester omfatter i all hovedsak rivning, betongsaging, sanering av helseskadelige materialer og miljøkartlegging. Selskapet utfører prosjekter over hele landet og er representert med kontorer i Oslo, Drammen og Skien. Selskapet har 91 ansatte.

Første del av 2015 var preget av integrasjon med 13 Gruppen AS. De samlede driftsinntektene i 2015 var 213,1 millioner opp fra 179,3 millioner kroner året før. Omsetningsøkningen skyldes fusjonen med 13 Gruppen AS i fjerde kvartal 2014.

Forskning og utvikling

Norsk Gjenvinning har som målsetting å være ledende i sitt marked. For å oppnå dette bruker konsernet betydelige ressurser på forskning og utvikling (FoU), både i form av investeringer og intern ressursbruk.

FoU-innsatsen innebærer aktiviteter som søker å utvikle nye produkter og teknologi, samt utvikling av nye innsamlingsløsninger og prosessteknologi. FoU-arbeidet fokuserer også på utvikling av endrede og/eller nye nedstrømsløsninger, samt nye totalløsninger, som for eksempel i form av å utvikle nye verdikjeder for håndtering av avfall. De fleste utviklingsprosjekter går over flere år, og mange av disse kvalifiserer typisk til Forskningsrådets ordning for «skattefunn», hvilket medfører skattefradragmuligheter for aktuelle prosjekter i konsernet. I 2015 har konsernet i tillegg startet et arbeid for å bedre utnytte andre offentlige støttemidler, som for eksempel Enova.

I 2015 deltok Norsk Gjenvinning med egeninnsats og finansiering av flere omfattende forskningsprosjekt sammen med ulike forskningsmiljø, herunder:

- O2C – digitaliseringsprosjekt
- Optimal deponiutforming for deponi av syredannede bergarter
- Mobilt utstyr for gjenvinning av fyllmateriale i kunstgress
- Økt materialgjenvinning fra fragmenteringsverk

FoU-arbeidet utføres i økende grad i samarbeid med eksterne aktører, som kunder og materialleverandører. Ett eksempel på dette er samarbeidet med Unisport, Norges største leverandør av kunstgress, i utviklingen av nye løsninger for gjenvinning av slikt materiale. Det forventes at denne type samarbeidsformer vil bli enda viktigere for utvikling av nye gjenvinningsløsninger i fremtiden. Norsk Gjenvinning samarbeider også med flere forsknings- og universitetsmiljøer. Forskningsaktivitet og prosjekter i en tidlig fase, samt vedlikehold av eksisterende produkter, utgiftsføres løpende. Ovennevnte prosjekter ble i 2015 kostnadsført med 4,051 millioner kroner.

Ved utgangen av 2015 har Norsk Gjenvinning en bredt sammensatt portefølje av utviklingsprosjekter, hvor flere forventes gjennomført i løpet av 2016.

Foretaksstyring

Styret sørger for at selskapet og konsernet har passende systemer for internkontroll og risikostyring, basert på omfang og natur av konsernets aktiviteter. Som ett ledd i styrets overvåking gjennomføres det kvartalsvis gjennomgang av utviklingen i risikoområder og identifiserte avvik.

Konsernledelsen har fokus på internkontroll over finansiell rapportering og styrer gjennom konsernpolicyer og styrerepresentasjon i datterselskaper. Internkontrollrutiner er basert på en organisasjonsinndeling som definerer roller og ansvar for de forskjellige ledelsesnivåer og sentrale funksjoner som gir veiledning for praktisering av god internkontroll.

Morselskapet har ikke vedtektsfestede regler og prosedyrer for oppnevning og utskiftning av styremedlemmer. Beslutninger om oppnevning og utskiftning av styremedlemmer treffes av generalforsamlingen. Styret har 4 medlemmer.

Det er ikke vedtektsfestede bestemmelser eller gitt fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer.

Operasjonell risiko og risikostyring

Risikostyringen i konsernet er en integrert del av all forretningsvirksomhet. Risikostyring er delt mellom de operative enhetene som har hovedansvaret for relevant operativ og kommersiell risikostyring innenfor sitt virksomhetsområde inkludert etterlevelse, og Group Treasury har hovedansvaret for finansiell risikostyring i overensstemmelse med retningslinjer godkjent av styret. Konsernstabene etablerer retningslinjer og rutiner for håndtering av compliance risiko og koordinerer og gjennomfører en samlet risikovurdering.

Konsernet har opprettet et eget Compliance-program som omfatter hele konsernet. Divisjonene har identifisert risiko for brudd på myndighetskrav og tiltak for å redusere eventuell risiko. Programmet rapporteres kvartalsvis til konsernledelsen.

Nedenfor er en beskrivelse av visse risikoer som kan påvirke vår virksomhet, økonomiske stilling og resultatet av virksomheten fra tid til annen.

Generell markedsrisiko

Konsernet er eksponert for den økonomiske syklusen og makroøkonomiske svingninger som er utenfor konsernets kontroll. Siden en svak økonomi generelt resulterer i reduserte nivåer av industriell aktivitet og forbruk, kan endringer i den generelle økonomiske situasjonen påvirke volumene av avfall og dermed etterspørselen etter konsernets produkter og tjenester. Der hvor konsernet er betalt på grunnlag av kilogram / tonn innsamlet og behandlet avfall, kan en svak økonomi direkte negativt påvirke konsernets inntekter og resultat, mens en sterk økonomi kan ha en motsatt effekt.

Politisk og juridisk risiko

Konsernet opererer i en strengt regulert virksomhet. Endringer i lover eller endringer i planlagt implementering av nye utslippskrav kan ha vesentlig innvirkning på konsernets drift og økonomiske resultater.

Konkurranse i markedet

Bransjer hvor konsernet opererer i er konkurranseutsatte. Selv om konsernet anser seg for å være godt posisjonert i markedet, kan det ikke gis noen garanti med hensyn til fremtidig konkurranse.

Kunderisiko

Konsernet er generelt avhengig av ordrer under rammeavtaler med kunder for salg av sine produkter og tjenester. Dette skaper en usikkerhet med hensyn til fremtidig inntekt. Selv om konsernet har en diversifisert kundebase, lavere salgsvolumer knyttet til ett eller flere av de eksisterende rammeavtalene, eller tap av kunder eller rammeavtaler uansett grunn, kan ha betydelig negativ innvirkning på konsernets finansielle resultater. Konsernet er videre avhengig av å delta i, og være tildelt oppdrag i offentlige anbud. Det kan ikke gis noen garantier for at konsernet vil bli tildelt oppdrag under slike offentlige anbud i fremtiden.

Avhengighet av nøkkelpersonell

Videre utvikling av konsernet er avhengig av tilgang på kvalifisert personell, spesielt sentrale lederstillinger. Tap av nøkkelpersonell kan ha en negativ innvirkning på konsernets driftsresultat og finansielle stilling.

Operasjonell gearing og tap av inntekter

En stor del av konsernets kostnadsbase består av lønn og store deler av kostnadsbasen bør dermed betraktes som fast på mellomlang sikt. Enhver nedgang i inntekter vil i stor grad påvirke netto resultat før skatt i samme størrelsesorden som brutto bidrag fra slike tapte inntekter.

Forsikringsrisiko

Konsernets forsikringer kan ikke nødvendigvis dekke alle potensielle forpliktelser i konsernet. Det er en risiko for at konsernet vil lide store tap som ikke vil bli dekket av noen forsikring.

Risiko knyttet til immaterielle eiendeler

Konsernet har kun i begrenset grad beskyttet sine intellektuelle eiendeler. Konkurrenter kan derfor kopiere noen av konsernets produkter, noe som igjen kan ha en negativ effekt på konsernets virksomhet.

Helse, sikkerhet og miljø

Konsernet er involvert i håndtering av industrielt, nærings- og husholdningsavfall (både farlig og ikke-farlig), riving og miljøsanering (asbest, PCB etc.). Dermed er de ansatte i konsernet eksponert for helse-, sikkerhets- og miljørisikoer. Slike driftsoperasjoner kan føre til betydelig forurensning på bakken og /eller miljø hvor konsernet opererer. Konsernet kan holdes økonomisk ansvarlig for slik miljøforurensning eller skade.

Risiko forbundet med svindel, bestikklser og korrupsjon

Bransjer hvor konsernet opererer har en iboende risiko forbundet med svindel, bestikklser og korrupsjon, og konsernet er eksponert for slik risiko spesielt i forbindelse med sin bruk av agenter i flere jurisdiksjoner, herunder i Asia. Selv om konsernet har og utvikler rutiner og andre sikringstiltak for å forebygge forekomst av svindel, bestikklser og korrupsjon, vil det ikke være mulig for konsernet å oppdage og/eller hindre alle slike lovbrudd. Påstått eller faktisk involvering i korrupsjon eller andre ulovlige aktiviteter fra konsernets styremedlemmer, ansatte, agenter, samarbeidspartnere eller kunder kan ha en vesentlig negativ innvirkning på konsernets virksomhet, blant annet som følge av sivile eller strafferettslige sanksjoner, utelukkelse fra offentlig anbud og / eller omdømmeskade.

Risiko knyttet til import- og eksportrestriksjoner

Konsernet er eksponert for risiko for riktig anvendelse av import- og eksportforskrifter. Eventuelle brudd på slike regler, som en konsekvens av feil klassifisering av produkter eller på annen måte, kan ha en negativ innvirkning på konsernets virksomhet.

Fare for å miste lisenser og konsesjoner

Konsernet har flere lisenser og konsesjoner i ulike jurisdiksjoner som tillater konsernet å operere i avfallsbransjen og å håndtere, transportere, eksportere og importere ulike typer avfall. Tap av slike lisenser og konsesjoner kan ha en vesentlig negativ innvirkning på virksomheten i konsernet.

Estimatiserisiko

Konsernet kan mislykkes i å effektivt beregne risiko, kostnader eller timing ved utarbeidelse av anbud. Feil og mangler i anbudsprosesser kan ha en vesentlig negativ innvirkning på lønnsomheten i konsernet.

Finansiell risiko og risikostyring

Valutarisiko

Konsernet er eksponert for valutarisiko i tilknytning til salg av metaller, plast og papir, samt kjøp av nedstrømsløsninger. Denne risikoen er særlig relevant i forhold til EUR, SEK, DKK og USD. På større kontrakter inngås terminkontrakter for å eliminere risiko for valutasingninger.

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av rentebærende gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Konsernet håndterer renterisikoen knyttet til kontantstrømmen ved å benytte seg av rentebytteavtaler. Gruppens retningslinjer er å sikre ca. 60 prosent av sine lån inngått med variable renter.

Likviditetsrisiko

Konsernet har begrenset likviditetsrisiko. Virksomheten følger aktivt opp sin likviditetsstyring gjennom budsjetter og løpende prognoser. Konsernets finansieringsbehov er dekket gjennom obligasjonslån.

Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår i hovedsak ved transaksjoner med kunder og innskudd i bank. Selskapet har gjennom flere år hatt beskjedne tap på kundefordringer. Nye kunder kredittvurderes og godkjennes før det innvilges kreditt. Ansvar for kredittstyring er sentralisert og rutiner er forankret i virksomhetens kvalitetssystem. Ved utgangen av 2015 er det balanseført total 4,6 millioner kroner i avsetning for tap på fordringer.

Prisrisiko

Konsernet er eksponert for prisrisiko knyttet til råvarer. Håndtering av prisrisikoen søkes håndtert ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisikoen knyttet til papir og metaller som avdekkes under avfallssorteringsprosessen sikres i finansielle markeder ved bruk av derivater. Utvikling i råvarepriser gjennom 2015:

- **Returpapir:** Prisene lå forholdsvis flatt før sterk etterspørsel strammet inn markedet og gav prisvekst i andre og tredje kvartal, før prisene falt noe tilbake i fjerde kvartal.
- **Plast:** Prisene var stabilt stigende gjennom første halvår før det snudde til et fall i andre halvår, drevet av de urolige råvaremarkedene.
- **Stål og metaller:** Usikkerhet rundt den økonomiske veksten i Kina førte til negativt markedssentiment og kraftig fallende priser. Stålmarkedet var preget av overkapasitet på produksjonssiden, som sammen med lavere etterspørsel, førte til prisnedgang på ferdigvarer fra Øst-Europa, Kina og Asia.
- **Returtre:** Markedet i Norge og Skandinavia bar preg av to milde vintre på rad. Økte lagre, prisfall på konkurrerende energiprodukter og nedjustering av etterspørsel førte til fallende priser.
- **Brennbart restavfall:** Innenlandsmarkedet i Norge for brennbart restavfall hadde en markant utvikling i retning av høyere gate-fees. Økte mengder med importert avfall fra UK kombinert med en mer lønnsom og effektiv logistikk frem til norske mottaksverk påvirket det norske og svenske markedet.

For ytterligere informasjon om konsernets risikostyring henvises det til note 23 i årsregnskapet.

Hendelser etter balansedagen

Høyesterett slapp etter årsslutt 31.12.2015 igjennom anke fra KLP, knyttet til en tidligere brann på anlegg i Stavanger. Det er ikke avklart når saken kommer opp for høyesterett.

Norsk Gjenvinning m3 AS (NGM3) har klaget Aalerudmyra AS m.fl. for tingretten i april 2016.

Se avsnittet «pågående rettstvister» og note 28 til konsernregnskapet for utførlig beskrivelse av forholdene.

Redegjørelse for morselskapets årsregnskap

Virksomhetens art

VV Holding AS er morselskapet i konsernet. Morselskapets rolle er å forvalte eierskapet i datterselskapene.

Resultatregnskap

Morselskapets samlede driftskostnader beløp seg til 1,0 millioner kroner mot 0,3 millioner kroner foregående år.

Morselskapets netto finansposter viser et resultat på -29,6 millioner kroner mot -169,3 millioner kroner foregående år. Økningen skyldes i hovedsak økte finansinntekter fra datterselskaper (konsernbidrag).

Egenkapital og soliditet

Morselskapets egenkapital er ved utgangen av 2015 på 281,3 millioner kroner mot 268,3 millioner kroner foregående år. Endring av morselskapets egenkapital følger av disponering av årets totalresultat, kontinuitetsdifferanse som følger av en konsernintern reorganisering av eiendomsporteføljen og innregning av ett konsernbidrag fra eierselskapet POS Holding AS.

Finansiering og kontantstrøm

Morselskapet er finansiert gjennom et obligasjonslån på 2 235,0 millioner kroner og et aksjonærlån på 136,2 millioner kroner. Morselskapets operasjonelle kontantstrøm utgjorde -0,5 millioner kroner i 2015 mot -1,2 millioner kroner foregående år. Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter utgjorde 176,1 millioner kroner (-3,5 millioner kroner). Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter utgjorde -177,1 millioner kroner (3,6 millioner kroner).

Disponering av årets resultat

Styret foreslår at årsresultatet på -25,8 millioner kroner i morselskapet VV Holding AS dekkes ved overføring fra annen egenkapital.

Samfunnsansvar

Norsk Gjenvinning-konsernet utgir en egen bærekraftsrapport for 2015. Denne er tilgjengelig på konsernets hjemmeside: www.ngggroup.no.

Norsk Gjenvinning bidrar til å løse kundenes miljømessige utfordringer forsvarlig og effektivt ved å ta hånd om avfall, sortere og foredle det slik at det kan bli råstoff for nye produkter. Konsernet har et ambisiøst mål om å bli anerkjent som Nordens mest betydningsfulle gjenvinningselskap. Det innebærer å strekke seg lengre enn å håndtere andres avfall på forsvarlig vis. Bærekraft og samfunnsansvar må tas på alvor.

Norsk Gjenvinning støtter UN Global Compact og har forpliktet seg til å drive virksomheten i henhold til de prinsipper som der er beskrevet.

Ytre miljø

Konsernets virksomhet er bærekraftig av natur, men den normale driften påvirker det ytre miljø, og det arbeides kontinuerlig med tiltak for å redusere de negative effektene. Målsettinger, måleindikatorer og tiltak knyttet til det ytre miljø er nærmere beskrevet under miljøavsnittet i bærekraftsrapporten som er omtalt i foregående avsnitt.

Konsernets mottaks- og behandlingsanlegg har tillatelse til drift fra myndigheter som Fylkesmannen eller Miljødirektoratet. I tillatelsene ivaretas nærmiljøet gjennom krav til blant annet trafikkbelastning, driftstider, visuelt inntrykk, støv- og støvnivåer samt utslipp til luft, vann og grunn. Etterlevelse av tillatelser rapporteres årlig via Altinn i henhold til myndighetenes krav.

Medarbeidere, organisasjon og likestilling

Konsernet hadde totalt 1 468 ansatte (1 410 årsverk) ved utgangen av 2015, mot 1 378 årsverk i 2014. Økningen skyldes oppkjøpet av 13 Gruppen AS, nye renovasjonskontrakter som startet i løpet av året samt insourcing av enkelte tjenester. Norsk Gjenvinning legger stor vekt på at virksomheten skal drives i tråd med gjeldende lover og regler, så vel som allment aksepterte normer og prinsipper for forretningsdrift. Konsernet er opptatt av å bygge en solid internkultur der våre verdier Kremmerskap, Proaktivitet, Ansvarlighet og Lagånd står i sentrum. Som et ledd i dette arbeidet, er det lagt til rette for at ansatte kan varsle om kritikkverdige forhold, også anonymt. Vi har også mottatt konsesjon fra Datatilsynet for at vi i 2015 skulle kunne utvide varslingsfunksjonen til å inkludere en ekstern varslingskanal som er tilgjengelig på hjemmesiden til konsernet.

Skader og sykefravær

Konsernets virksomhet medfører arbeid som kan være fysisk belastende for medarbeidere i visse funksjoner, og som medfører risiko for arbeidsulykker og skader. Norsk Gjenvinning har derfor et høyt fokus på helse og sikkerhet, og det legges stor vekt på risikovurdering av de enkelte arbeidsoppgaver for å kartlegge alle faremomenter ved arbeidet. Det legges opp til at også den enkelte medarbeider skal ha fokus på helse og sikkerhet i sitt daglige arbeid, og analysene blir gjennomgått i selskapene. Sommeren 2015 hadde Divisjon Gjenvinning en dødsulykke på anlegget i Oslo (Groruddalen Miljøpark). Denne tragiske hendelsen medførte flere umiddelbare tiltak, som bl.a. en ekstraordinær kartlegging av farer på alle anlegg i Divisjon Gjenvinning, oppdatering av risikokartlegging og ytterligere opplæringstiltak innen HMS.

Totalt hadde konsernet i alt 90 personskader som resulterte i 235 fraværsdager. Tilsvarende tall for 2014 var 73 personskader og 228 fraværsdager. Dette tilsvarer en H-verdi på 7,3. Det er en markant nedgang fra 2014 hvor H-verdien var på 11,4.

Totalt sykefravær for Norsk Gjenvinning-konsernet var på 5,9 prosent i 2015. Korttidsfravær var på 1,75 prosent, og langtidsfraværet var på 4,15 prosent. Det er flere store variasjoner i sykefraværet mellom divisjonene og regionene. Til sammenligning var sykefraværet i 2014 totalt på 5,0 prosent.

Økningen i sykefravær har kommet i Divisjon Gjenvinning og Divisjon Metall, mens Divisjon Industri har hatt en positiv utvikling fra 2014 til 2015. Tiltak som er iverksatt for å redusere sykefraværet er bl.a. tett lokal oppfølging og samtaler med sykemeldte, tilrettelegging av arbeid og arbeidstid og større fokus på HMS-rapportering i ledermøter i divisjonene og selskapene.

Konsernet, representert ved Divisjon Gjenvinning, har i 2015 startet forberedelsene for å delta i forskningsprosjekt i regi av STAMI (Statens Arbeidsmiljøinstitutt) for å undersøke nærmere årsaker til variasjoner i sykefravær. Prosjektet vil pågå i minimum en 2-3 års periode.

Medarbeidertilfredshet

Det gjennomføres årlige medarbeiderundersøkelse som inkluderer alle fast ansatte. I 2015 var responsgraden gått noe ned til 74 prosent (81 prosent i 2014), men undersøkelsen anses likevel til å være godt representativ. Resultatene viser et nytt år med positiv utvikling på nærmest samtlige spørsmål. Medarbeiderne i Norsk Gjenvinning er engasjerte og stolte over jobben sin, og score innen ledelse og mål kommer spesielt bra ut. Spørsmål om «Min nærmeste leder er en god rollemodell» og «Min nærmeste leder er en jeg stoler på», har forbedret seg med ca. 0,5 prosent-poeng hver. Dette er en svært positiv utvikling i et krevende år med mange endringer og flere tiltak for å redusere kostander.

Kompetanseutvikling

Det arbeides kontinuerlig med kompetanseheving. Særlig satser vi på utvikling av NG-skolen der målet er å tilby kurs til alle ansatte og bli et senter for faglig og strategisk opplæring. Som en del av konsernets omfattende compliance-program og arbeidet med risikoreduserende tiltak, er det innført en rekke kurs som vil være obligatoriske for enkelte medarbeidergrupper. Ytterligere risikoanalyser for å avdekke kompetanse og opplæringsbehov, vil prioriteres. I 2015 har det blitt satt stort på HMS-opplæring for konsernets ledere, og vi har samtidig forbedret det obligatorisk kurset for verneombud/AMU (40-timers kurset) ved å gjennomføre det i egen regi.

Fleire av selskapene i konsernet er også godkjent av fylkeskommunale opplæringskontor som lærebedrifter innen fagbrev i gjenvinningsfaget, logistikkfaget, yrkessjåførfaget og IKT-servicefaget.

Medbestemmelse

Ansatte er sikret medbestemmelse på flere nivåer i Norsk Gjenvinning. På konsernnivå er det etablert konsernutvalg der hovedtillitsvalgte fra de ulike divisjonene kommer sammen med representanter fra konsernledelsen for utveksling av informasjon og drøfting av saker som angår flere av virksomhetene. I 2015 ble det avholdt to slike møter. Forberedelser har i tillegg startet for å velge inn tre ansattrepresentanter med tre varamedlemmer til styret i løpet av 2016. Styret anser arbeidsmiljøet og samarbeidet med de tillitsvalgte som godt.

Likestilling

Norsk Gjenvinning arbeider aktivt og målrettet for å fremme likestillingslovens formål innenfor konsernet. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Ved årsskiftet hadde konsernet 1 448 ansatte, hvorav 21 prosent er kvinner og 79 prosent er menn. En kvinne er representert i konsernets ledergruppe og 27 kvinner har ledende stillinger. Det er ett kvinnelig styremedlem i konsernets styre. Miljø- og gjenvinningsbransjen har tradisjonelt vært mannsdominert, og konsernet arbeider bevisst med å rekruttere flere kvinner.

Norsk Gjenvinning har som mål at konsernet skal være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. For arbeidstakere eller arbeidssøkere med nedsatt funksjonsevne, følges arbeidsmiljøloven og det foretas individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgave etter behov og så langt arbeidsoppgavene og mulighetene tillater det.

Norsk Gjenvinning har ved flere anledninger oppnådd gode resultater i samarbeid med NAV og attføringsbedrifter. Mennesker som har av ulike årsaker falt utenfor arbeidslivet har fått arbeids-trening og i noen tilfeller også videre ansettelse. Gjennom NHO-tiltaket «Ringer i vannet» har konsernet inngått en samarbeidsavtale med utvalgte attføringsbedrifter. Samarbeidet har også ført til at personene som har deltatt i utviklings- og arbeidstreningsprogrammet har fått tilbud om ansettelse hos Norsk Gjenvinning.

Norsk Gjenvinning er en multikulturell arbeidsplass. Ved utgangen av 2015 hadde konsernet medarbeidere som representerer ca. 30 ulike nasjonaliteter. Fremmedspråklige medarbeidere får tilbud om norskopplæring og tilrettelegging i forhold til språkkunnskaper.

Endringer i styre og ledelse

Styrets sammensetning har blitt endret i 2016 og består nå av styrets leder og tre styremedlemmer. Konsernledelsen har vært uendret i 2015 og består av konsernsjef, tre konserndirektører med stabsansvar samt fire divisjonsdirektører.

Utsiktene fremover

2015 var et krevende driftsår, noe som styret forventer vil fortsette inn i 2016. Det forventes fortsatt lav aktivitet i bygg- og anleggsbransjen, lav aktivitet blant virksomheter langs kysten som blir påvirket av fallet i oljeprisen og reduksjon i generell industriaktivitet. Konsernet skal møte disse utfordringene med målrettede kostnadstiltak og fortsatt industrialisering av konsernets prosesser og anlegg.

I tillegg til lavere aktivitet, knytter utfordringene i 2016 seg i første rekke til prispress som følge av at useriøse aktører ikke håndterer avfallet på lovlig måte og kostnadsøkninger nedstrøms. Norsk Gjenvinning har selv gjort en rekke tiltak for å forhindre dette og investerer nå betydelige midler for å sikre at lover og regler etterleves og for å ivareta behovet for reell bærekraftig utvikling framover. Dette er av stor betydning for kunder og andre interessenter, for Norsk Gjenvinning selv og resten av gjenvinningsindustrien i Norge.

Norsk Gjenvinning går inn i 2016 med en stabil og sterk ledelse, topp motiverte medarbeidere, og sterke kundemålinger. Vi vil fortsette vår offensive satsing for å redusere kostnader og øke produktiviteten, kombinert med tiltak for å opprettholde og forbedre bruttomarginer og bygge vårt salgs-, logistikk- og produksjonskompetanse. Dette vil være vårt hovedfokus i 2016. Norsk Gjenvinning er nå reposisjonert på en slik måte at styret forventer å kunne dra nytte av selskapets redusert kostnadsbase og sterke markedsposisjon når markedsituasjonen og konjunktorene forbedrer seg.

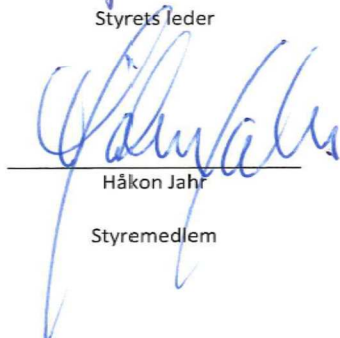

Per-Anders Hjort
Styrets leder

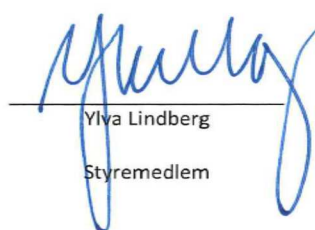
Lysaker 6. april 2016

Erik Osmundsen
Daglig leder

Håkon Jahr
Styremedlem

Ylva Lindberg
Styremedlem

Pål Stampe
Styremedlem

Konsernets årsregnskap 2015

Konsolidert oppstilling av resultat	15
Konsolidert oppstilling av totalresultat	16
Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon (eiendeler)	17
Konsolidert oppstilling av finansiell posisjon (egenkapital og gjeld)	18
Konsolidert kontantstrømsoppstilling	19
Konsolidert oppstilling av endringer i egenkapitalen	20

Noter til konsernregnskapet

Note 1 Generell informasjon	21
Note 2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene	21
Note 3 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger	31
Note 4 Segmentinformasjon	32
Note 5 Nærstående parter	33
Note 6 Annen driftsinntekt	34
Note 7 Lønnskostnader	34
Note 8 Andre driftskostnader	35
Note 9 Netto andre gevinster(-)/tap	36
Note 10 Finansinntekter og –kostnader	36
Note 11 Skattekostnad	37
Note 12 Immaterielle eiendeler	39
Note 13 Varige driftsmidler	41
Note 14 Investeringer i tilknyttede selskaper	42
Note 15 Varer	43
Note 16 Kundefordringer og andre fordringer	43
Note 17 Kontanter og kontantekvivalenter	44
Note 18 Aksjekapital og overkurs	44
Note 19 Annen egenkapital	45
Note 20 Lån og finansielle leieavtaler	46
Note 21 Andre avsetninger for forpliktelser	48
Note 22 Annen kortsiktig gjeld	49
Note 23 Finansiell risikostyring	50
Note 24 Finansielle instrumenter	53
Note 25 Derivater	55
Note 26 Virksomhetssammenslutninger	57
Note 27 Ikke-kontrollerende eierinteresse	57
Note 28 Hendelser etter balansedagen	58

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV RESULTAT 1.1 – 31.12

<i>(NOK'000)</i>	Note	2015	2014
Salgsinntekt	4, 5	4 084 582	4 128 503
Andre driftsinntekter	6	6 412	7 812
Sum driftsinntekter		4 090 994	4 136 315
Varekostnad	15	2 026 665	2 029 452
Lønnskostnad	7	978 833	998 340
Av- og nedskrivninger	12, 13	255 815	256 614
Andre driftskostnader	8	726 370	775 407
Netto andre gevinster(-)/tap	9	(3 242)	(12 819)
Driftsresultat		106 552	89 321
Finansinntekter	10	2 190	4 072
Finanskostnader	10	221 302	278 990
Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskap	14	9 599	2 531
Resultat før skattekostnad		(102 962)	(183 066)
Skattekostnad	11	(36 081)	(55 036)
Årsresultat		(66 881)	(128 030)
Årsresultatet tilordnes:			
Aksjonærene i morselskapet	19	(70 476)	(135 405)
Ikke kontrollerende eierinteresser	27	3 596	7 375

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV TOTALRESULTAT 1.1 – 31.12

<i>(NOK'000)</i>	Note	2015	2014
Årsresultat		(66 881)	(128 030)
Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat			
Estimatavvik pensjonsforpliktelse (etter skatt)	19	50	(319)
Poster som kan bli reklassifisert til resultat			
Omregningsdifferanser	19	4 420	3 474
Kontantstrømsikringer (etter skatt)	19, 25	9 904	17 041
Netto andre inntekter/kostnader (-)		14 374	20 196
Totalresultat		(52 507)	(107 834)
Totalresultatet tilordnes:			
Aksjonærene i morselskapet	19	(56 102)	(115 209)
Ikke-kontrollerende eierinteresser	27	3 596	7 375

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV FINANSIELL POSISJON

EIENDELER				
<i>(NOK'000)</i>		Note	31.12.2015	31.12.2014
Anleggsmidler				
Varige driftsmidler		13	1 031 968	1 089 001
Immaterielle eiendeler		12	152 007	195 688
Goodwill		12	1 229 559	1 229 559
Utsatt skattefordel		11	76 226	61 684
Investeringer i tilknyttede selskaper		14	12 393	12 802
Andre langsiktige fordringer		16	28 338	27 829
Sum anleggsmidler			2 530 492	2 616 563
Omløpsmidler				
Varelager		15	87 536	120 475
Kundefordringer		16	470 490	511 216
Andre fordringer		16	125 819	122 697
Derivater		25	-	1 818
Kontanter og kontantekvivalenter		17	219 819	161 068
Sum omløpsmidler			903 664	917 274
Sum eiendeler			3 434 157	3 533 837

KONSOLIDERT OPPSTILLING AV FINANSIELL POSISJON

EGENKAPITAL OG GJELD

(NOK'000)	Note	31.12.2015	31.12.2014
Egenkapital			
Aksjekapital	18	45 348	45 348
Overkurs	18	330 011	330 011
Annen innskutt egenkapital	18	7 970	7 970
Annen egenkapital	19	(232 009)	(176 930)
Sum egenkapital til morselskapets aksjonærer		151 321	206 399
Ikke-kontrollerende eierinteresse	27	14 765	14 218
Sum egenkapital		166 086	220 617
Langsiktig gjeld			
Lån	20	2 380 419	2 360 610
Derivater	25	59 635	73 360
Utsatt skatt	11	41 174	56 697
Pensjoner og lignende forpliktelser	7	7 265	5 658
Andre avsetninger for forpliktelser	21	102 312	109 408
Sum langsiktig gjeld		2 590 804	2 605 733
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		231 025	227 194
Annen kortsiktig gjeld	22	371 309	394 764
Betalbar skatt	11	1 960	3 240
Lån	20	60 519	58 737
Derivater	25	3 999	6 379
Andre avsetninger for forpliktelser	21	8 454	17 173
Sum kortsiktig gjeld		677 267	707 487
Sum gjeld		3 268 071	3 313 220
Sum egenkapital og gjeld		3 434 157	3 533 837

Per-Anders Hjort
Styrets leder

Lysaker 6. april 2016

Erik Osmundsen
Daglig leder

Håkon Jahr
Styremedlem

Ylva Lindberg
Styremedlem

Pål Stampe
Styremedlem

KONSOLIDERT KONTANTSTRØMOPPSTILLING 1.1-31.12

<i>(NOK'000)</i>	Note	2015	2014
Resultat før skattekostnad		(102 962)	(183 066)
Justert for:			
Betalte skatter	11	(10 101)	(2 106)
Av- og nedskrivninger	12, 13	255 815	256 614
Gevinst(-)/tap ved salg av varige driftsmidler	6, 13	(4 078)	(1 175)
Finansposter uten kontanteffekt		21 115	102 870
Urealisert gevinst (-)/tap på valuta på driftsaktiviteter		(677)	(1 246)
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		171 475	169 517
Forskjell mellom kostnadsført og betalt pensjon	7	1 644	2 988
Endring i avsetninger for andre forpliktelser	21	(15 815)	6 737
Endring i varelager	15	32 939	(7 677)
Endring i kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	16	37 095	97 615
Endring i leverandør-, annen kortsiktig gjeld og tidsavgrensningsposter		(4 332)	(55 193)
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		382 118	385 878
Innbetalinger ved utbytte fra tilknyttede selskaper	14	1 500	-
Innbetalinger ved salg av tilknyttede selskaper	14	8 508	5 670
Innbetalinger ved salg av datterselskaper	6	7 449	-
Utbetalinger ved kjøp av anleggsmidler	12, 13	(164 683)	(258 779)
Innbetalinger ved salg av anleggsmidler	13	10 982	8 875
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		(136 244)	(244 234)
Innbetalinger ved opptak av lån	20	-	2 235 000
Utbetalinger ved nedbetalinger av lån	20	(3 250)	(2 198 209)
Utbetaling av opptakskostnader	20	-	(60 117)
Endring i finansielle leieavtaler	20	(2 808)	1 861
Utbetaling av utbytte til ikke-kontrollerende eierinteresse	27	(1 575)	-
Netto konsernbidrag mottatt/betalt (-)		2 458	-
Betalte renter		(182 896)	(95 307)
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(188 071)	(116 772)
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		57 803	24 872
Effekt av endringer i valutakurser		948	-
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 1.1.		161 068	136 196
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12.		219 819	161 068

KONSOLIDERT OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITAL

<i>(NOK'000)</i>	Aksje- kapital	Overkurs	Annen innskutt egen- kapital	Annen egenkapital	Sum	Ikke kontrollerende eierinteresse	Sum egenkapital
Egenkapital 1.1 2014	45 348	330 011	669	(46 695)	329 333	(981)	328 352
Årsresultat	-	-	-	(135 405)	(135 405)	7 375	(128 030)
Årets utvidede resultat	-	-	-	20 196	20 196	-	20 196
Årets totalresultat	-	-	-	(115 209)	(115 209)	7 375	(107 834)
Mottatt konsernbidrag	-	-	7 301	-	7 301	-	7 301
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(7 202)	(7 202)	-	(7 202)
Ikke kontrollerende eierinteresse oppstått ved virksomhetsoverdragelse	-	-	-	(7 824)	(7 824)	7 824	-
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	7 301	(15 026)	(7 725)	7 824	99
Egenkapital 31.12 2014	45 348	330 011	7 970	(176 930)	206 399	14 218	220 617
Egenkapital 1.1.2015	45 348	330 011	7 970	(176 930)	206 399	14 218	220 617
Årsresultat	-	-	-	(70 476)	(70 476)	3 596	(66 881)
Årets utvidede resultat	-	-	-	14 374	14 374	-	14 374
Årets totalresultat	-	-	-	(56 102)	(56 102)	3 596	(52 507)
Mottatt konsernbidrag	-	-	-	6 647	6 647	-	6 647
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(6 647)	(6 647)	-	(6 647)
Transaksjoner med ikke kontrollerende eierinteresse	-	-	-	1 024	1 024	(1 024)	-
Utbytte til minoritetsaksjonærer	-	-	-	-	-	(2 025)	(2 025)
Sum transaksjoner med aksjonærene	-	-	-	1 024	1 024	(3 049)	(2 025)
Egenkapital 31.12.2015	45 348	330 011	7 970	(232 009)	151 321	14 765	166 086

Noter til konsernregnskapet

1 Generell informasjon

VV Holding AS er et heleid datterselskap av VV Holding II AS, som er heleid av POS Holding AS, som er kontrollert av Altor Fund III. VV Holding AS og datterselskapene utgjør til sammen VV Holding konsern. VV Holding AS eier alle aksjer i Norsk Gjenvinning Norge AS som er morselskap i Norsk Gjenvinning konsern. VV Holding AS har ett obligasjonslån på NOK 2 235 millioner notert på Oslo Børs.

Norsk Gjenvinning er Norges største leverandør av gjenvinnings- og miljøtjenester. Tjenestetilbudet omfatter avfallshåndtering, metallgjenvinning, industriservice, farlig avfall, nedstrømsløsninger, husholdningsrenovasjon, rivning, miljøsanering og sikkerhetsmakulering. Hovedkontoret er på Lysaker utenfor Oslo, og konsernet har virksomhet i Norge, Sverige, Danmark og Storbritannia.

Konsernregnskapet ble godkjent av styret i VV Holding AS 6. april 2016.

2 Sammendrag av de viktigste regnskapsprinsippene

Nedenfor gjengis de viktigste regnskapsprinsippene som er benyttet ved utarbeidelsen av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte for alle periodene som er presentert, dersom ikke annet fremgår.

2.1 Rammeverk for regnskapsavleggelsen

Konsernregnskapet til VV Holding AS er utarbeidet i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) og fortolkninger fra IFRS fortolkningskomité (IFRIC), som fastsatt av EU. For det avlagte konsernregnskapet er det ingen forskjeller mellom IFRS som fastsatt av EU og IASB.

Konsernregnskapet er basert på et modifisert historisk kostprinsipp. Avvikene gjelder i hovedsak verdiregulering av finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultatet.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder med stor grad av skjønnsmessige vurderinger, høy kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for regnskapet, er beskrevet i note 3.

Konsernregnskapet er avlagt under forutsetningen om fortsatt drift.

2.1.1 Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet ikke har valgt å anvende før pliktig tidspunkt, er de vesentligste opplyst om nedenfor.

IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-opsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig sikringsdokumentasjon kreves fortsatt. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omhandler inntektsføring. Standarden fordrer en inndeling av kundekontrakter i de enkelte ytelsesplikter. En ytelsesplikt kan være en vare eller en tjeneste. Inntekt regnskapsføres når en kunde oppnår kontroll over en vare eller tjeneste, og dermed har muligheten til å bestemme bruken av og kan motta fordelene fra varen eller tjenesten. Standarden erstatter IAS 18 Driftsinntekter og IAS 11 Anleggskontrakter og tilhørende tolkninger. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2017, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet vurderer for tiden virkningen av IFRS 15.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

2.2 Konsolidering og investering i tilknyttede selskaper

Følgende selskaper inngår i konsernet 31.12.:

Mor- og datterselskaper	Forretningskontor	Eierandel
VV Holding AS (mor)	Lysaker	
Norsk Gjenvinning Norge AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Metall AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Offshore AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Industri AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Plast AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Renovasjon AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning Downstream AS	Lysaker	100 %
Norsk Gjenvinning M3 AS	Lysaker	100 %
Norsk Makulering AS	Lysaker	100 %
NG Vekst AS	Lysaker	100 %
NG Fellestjenester AS	Lysaker	100 %
NG Startup VI AS	Lysaker	100 %
Nordisk Återvinning Service AB (Sverige)	Gøteborg	100 %
Nordisk Återvinning Trading AB (Sverige)	Gøteborg	100 %
Nordisk Genanvendelse ApS (Danmark)	Vordingborg	100 %
Humlekjær og Ødegaard AS	Fredrikstad	100 %
Tomwil Miljø AS	Lysaker	100 %
Eivind Koch Rørinspeksjon AS	Lillestrøm	100 %
Wilhelmsen Containerservice AS	Lysaker	100 %
Ødegaard Gjenvinning AS	Fredrikstad	100 %
Løvås Transportfirma AS	Alnabru	100 %
Rivningsspesialisten AS	Lysaker	100 %
Metall & Gjenvinning AS	Lysaker	100 %
IBKA A/S (Danmark)	Vordingborg	100 %
IBKA AB (SE)	Kungeliv	100 %
IBKA UK Ltd (Storbritannia)	Cardiff	100 %
Bingsa AS	Lysaker	100 %
Hegstadmoen 7 AS	Lysaker	100 %
Taranrødveien 85 AS	Lysaker	100 %
Opphaugveien 6 AS	Lysaker	100 %
Øra Eiendom Utvikling AS	Lysaker	100 %
Asak Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Løvenskiold Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Kopstad Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Borge Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Skjørten Masseinntak AS	Lysaker	100 %
Solli Masseinntak AS	Lysaker	100 %
R3 Entreprenør Holding AS	Ensjø	81,25 %
R3 Entreprenør AS	Ensjø	81,25 %
R3 Entreprenør Innland AS	Rudshøgda	81,25 %

SRM Eiendom AS	Rudshøgda	81,25 %
Østfold Gjenvinning AS*	Fredrikstad	66 %
iSekk AS	Oslo	55 %

*Østfold Gjenvinning AS er eid 33% av Norsk Gjenvinning Norge AS og 33 % av Humlekjær og Ødegaard AS, som igjen er 100% eid av Norsk Gjenvinning AS. Konsernet har bestemmende innflytelse, og behandler investeringen som et datterselskap.

Tilknyttede selskaper 31.12.

Østlandet Gjenvinning AS	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	50 %
Heggvin Alun AS	50 %
Pasa AS	38 %

VV Holding AS morselskap POS Holding AS utarbeider konsernregnskap hvor VV Holding AS inngår. Konsernregnskapet utleveres ved henvendelse til POS Holding AS, som har forretningskontor på Lysaker Torg 35, 1366 Lysaker.

a) Datterselskaper

Datterselskaper er alle enheter (inkludert strukturerte enheter) som konsernet har kontroll over. Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, frem til tidspunkt hvor kontroll opphører.

Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til oppkjøp kostnadsføres når de påløper.

Når oppkjøpet skjer i flere trinn verdsettes eierandel fra tidligere kjøp til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med føring av verdiendringen over resultat.

Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Etterfølgende endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget resultatføres eller føres som en endring i det utvidete resultatregnskapet så langt det er klassifisert som en eiendel eller gjeld. Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) overstiger virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld i oppkjøpet regnskapsføres dette som goodwill. Dersom vederlaget (inkludert eventuelle ikke-kontrollerende interesser og virkelig verdi av tidligere eierandeler) utgjør mindre enn virkelig verdi av netto eiendeler i datterselskapet som følge av et kjøp på gunstige vilkår, føres differansen som gevinst i resultatregnskapet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværender og urealisert gevinst/tap mellom konsernselskaper elimineres. Rapporterte tall fra datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

b) Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

c) Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

d) Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuell implisitt goodwill identifisert på kjøpstidspunktet.

Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Konsernet avgjør ved slutten av hver regnskapsperiode hvorvidt det foreligger nedskrivningsbehov på investeringen i det tilknyttede selskapet. I så fall beregnes nedskrivningsbeløpet som forskjellen mellom gjenvinnbart beløp av investeringen og dens bokførte verdi, og resultatfører differansen på egen linje sammen med regnskapslinjen «Netto resultat/gevinst fra tilknyttede selskaper».

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper er resultatført.

2.3 Segmentrapportering

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er definert som konsernet ledergruppe.

2.4 Omregning av fremmed valuta**a) Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta**

Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som benyttes der enheten i hovedsak opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet presenteres i norske kroner (NOK) som både er den funksjonelle valutaen til morselskapet og presentasjonsvalutaen til konsernet.

b) Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres (netto) som finansinntekter eller finanskostnader. Valutagevinster og -tap knyttet til drift presenteres på linjen for «Netto andre gevinster (-) og tap»

c) Konsernselskaper

Resultatregnskap og balanse for konsernselskaper (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

- (a) Balansen er omregnet til balansedagens kurs.
- (b) Resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs (dersom gjennomsnitt ikke totalt sett gir et rimelig estimat på bruk av transaksjonskurs, brukes transaksjonskursen).
- (c) Omregningsdifferanser føres over utvidet resultat og spesifiseres separat i egenkapitalen som egen post.

2.5 Varige driftsmidler

Tomter og bygninger består hovedsakelig av produksjonsanlegg, lagerlokasjoner og kontorer. Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmidlet. Anskaffelseskost omfatter også gevinster eller tap overført fra egenkapital på kjøpstidspunktet, som skyldes sikring av kontantstrøm i fremmed valuta ved kjøp av driftsmidler.

Etterfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Balanseført beløp knyttet til utskiftede deler resultatføres. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Tomter avskrives ikke. Andre driftsmidler avskrives lineært, slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost, eller verdiregulert verdi, avskrives til restverdi over forventet utnyttbar levetid, som er:

- Bygninger og annen fast eiendom 10-50 år.
- Maskiner og anlegg 3-15 år.
- Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende 3-10 år.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Hvis balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjennvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjennvinnbart beløp.

Gevinst og tap ved avgang resultatføres, og utgjør forskjellen mellom salgspris og balanseført beløp.

Varige driftsmidler som er forventet realisert gjennom salg i stedet for fortsatt bruk, presenteres separat som holdt for salg dersom det er tilgjengelig for umiddelbart salg i sin nåværende tilstand og det er høyst sannsynlig at ett salg vil bli gjennomført. Varige driftsmidler holdt for salg måles til det laveste av bokført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader.

2.6 Immaterielle eiendeler

a) Goodwill

Goodwill oppstår ved kjøp av virksomhet og utgjør overført vederlag fratrukket konsernets andel av virkelig verdi av netto identifiserbare eiendeler og forpliktelser i den overtatte virksomheten. I tillegg kan goodwill oppstå ved oppkjøp når man velger å måle ikke-kontrollerende interesser på oppkjøpstidspunktet til virkelig verdi. Negativ goodwill inntektsføres øyeblikkelig.

For etterfølgende nedskrivningstesting tilordnes goodwill de kontantgenererende enheter eller grupper av kontantgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet hvor goodwill oppstod. Hver enhet eller gruppe av enheter hvor goodwill har blitt allokert representerer det laveste nivået i foretaket hvor goodwill følges opp for interne ledelsesformål.

Nedskrivning vurderes årlig, eller oftere om det forekommer hendelser eller endrede omstendigheter som indikerer et mulig verdifall. Balanseført verdi sammenlignes med gjennvinnbart beløp, som er det høyeste av bruksverdi og virkelig verdi fratrukket salgsgifter. Eventuell nedskrivning kostnadsføres og blir ikke reversert i påfølgende perioder.

b) Varemerker

Varemerker regnskapsføres til anskaffelseskost. Varemerker som er anskaffet i en virksomhetssammenslutning balanseføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Varemerker er vurdert som ubestemt utnyttbar levetid og avskrives ikke, men vurderes årlig for behov for nedskrivning.

c) Kundekontrakter og -relasjoner

Kundekontrakter og -relasjoner oppstår ved kjøp av virksomhet. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang. Balanseførte kundekontrakter og -relasjoner avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid på mellom 5-10 år.

d) Programvare

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er direkte henførbare til design og testing av en identifiserbar og unik programvare som kontrolleres av konsernet, blir balanseført som en immateriell eiendel når alle følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk,
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den,
- det er mulig å bruke eller selge programvaren,
- tilstrekkelige tekniske, finansielle og andre ressurser er tilgjengelige for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren og
- utgiftene kan måles pålitelig.

Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene kostnadsføres når de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke senere balanseføres.

Balanseført programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid (maksimalt over seks år).

2.7 Verdifall på ikke-finansielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid og goodwill avskrives ikke, men testes årlig for verdifall. Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives vurderes for verdifall når det foreligger indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare eiendelens balanseførte beløp. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp nedskrives. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgsutgifter og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige inngående kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler (unntatt goodwill).

2.8 Finansielle eiendeler

2.8.1 Klassifisering

Konsernet har finansielle eiendeler klassifisert i følgende kategorier: utlån og fordringer og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet. Klassifiseringen ved første gangs innregning avhenger av hensikten med eiendelen. Ledelsen klassifiserer finansielle eiendeler på tidspunkt for anskaffelse.

a) Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked. De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Utlån og fordringer består av kundefordringer og andre fordringer, samt kontanter og kontantekvivalenter i balansen (note 2.13 og 2.14).

b) Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet er finansielle eiendeler holdt for handelsformål. En finansiell eiendel klassifiseres i denne kategorien dersom den primært er anskaffet med henblikk på å gi fortjeneste fra kortsiktige prissvingninger. Derivater klassifiseres som holdt for handelsformål, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som anleggsmidler.

2.8.2 Regnskapsføring og måling

Vanlige kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet, som er den dagen konsernet forplikter seg til å kjøpe eller selge eiendelen. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, balanseføres første gang til virkelig verdi med tillegg av transaksjonsutgifter. Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi og transaksjonskostnader resultatføres. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført og konsernet i hovedsak har overført all risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles i etterfølgende perioder til virkelig verdi. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som «finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet» medtas i resultatregnskapet under regnskapslinjen «Netto andre gevinster og tap» i den perioden de oppstår.

2.9 Verdifall på finansielle eiendeler

Konsernet vurderer ved hver balansedato om det finnes objektive bevis på at en finansiell eiendel, eller en gruppe av finansielle eiendeler, har falt i verdi. Tap ved verdifall av en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler resultatføres bare dersom det er objektive bevis på verdifall som et resultat av én eller flere hendelser som har inntruffet etter førstegangs balanseføring (en «tapshendelse») og denne tapshendelsen (eller hendelsene) påvirker fremtidige estimerte kontantstrømmer på en måte som kan måles pålitelig.

Dersom verdifall senere reduseres, og reduksjonen objektivt kan knyttes til en hendelse (for eksempel en forbedring av debtors kredittverdighet) som inntreffer etter at verdifallet ble innregnet, skal det tidligere resultatførte verdifallet reverseres i resultatregnskapet.

2.10 Derivater og sikring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Konsernet øremerker enkelte derivater til sikring av variabilitet i kontantstrømmer knyttet til en særskilt risiko i en balanseført eiendel, forpliktelse eller svært sannsynlig planlagt transaksjon (kontantstrømsikring).

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, i tillegg til formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene.

Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden.

Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 25. Endringer i egenkapitalen som følge av sikring er ført over utvidet resultat. Virkelig verdi av et sikringsderivat klassifiseres som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er lenger enn 12 måneder og som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld dersom gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder. Derivater holdt for handelsformål klassifiseres som omløpsmiddel eller kortsiktig gjeld.

Rentebytteavtaler knyttet til langsiktig finansiering føres som kontantstrømsikring. Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiseres som sikringsinstrument i en kontantstrømsikring, regnskapsføres over utvidet resultat. Gevinst og tap på den ineffektive delen resultatføres som «andre gevinster og tap»

Sikringsgevinster eller -tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatet (for eksempel når det planlagte sikrede salget finner sted). Gevinster eller tap som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer lån med flytende rente resultatføres under «Finanskostnader». Gevinsten eller tapet som knytter seg til den ineffektive delen resultatføres som «Andre gevinster og tap». Når den planlagte transaksjonen som sikres fører til balanseføring av en ikke-finansiell eiendel (for eksempel varer eller varige driftsmidler), omklassifiseres gevinst og tap som tidligere er ført over utvidet resultat som justering av anskaffelseskost for eiendelen. Til slutt blir beløpet resultatført i form av varekostnad eller som avskrivning av varige driftsmidler.

Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, forblir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med at den sikrede transaksjonen blir resultatført. Hvis en sikret transaksjon ikke lenger forventes å bli gjennomført omklassifiseres balanseført beløp i egenkapitalen umiddelbart til resultatregnskapet på linjen «Netto andre gevinster (-)/tap».

Metallderivater knyttet til sikring av risiko i råvarepriser regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Endringer i virkelig verdi av derivatene presenteres på regnskapslinjen «Netto andre gevinster (-)/tap». Derivatene presenteres som finansielle eiendeler når virkelig verdi er positiv og som finansielle forpliktelser når verdien er negativ.

2.11 Varer

Varelager av råvarer er verdsatt til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi. Ferdigvarer verdsettes til laveste av full tilvirkningskost og virkelig verdi.

2.12 Deponi

Investeringer knyttet til deponier for inerte masser på leid grunn, hvor investeringen faller tilbake til grunneier etter leieperioden, behandles som leiekostnad og periodiseres over leieperioden. Fra tidspunkt hvor igangsettelsesgodkjenning mottas avsettes det for kontraktfestede forpliktelser knyttet til fremtidige investeringer i forbindelse med deponier på leid grunn. Kostnaden periodiseres over leieperioden og klassifiseres som forskuddsbetaling eller etterskuddsbetaling avhengig av faktisk kontantstrøm knyttet til investeringer.

Kostnader knyttet til etterdrift av deponier avsettes for løpende og inngår som del av avsetning for miljøforpliktelse.

2.13 Kundefordringer

Kundefordringer oppstår ved omsetning av varer eller tjenester som er innenfor den ordinære driftssyklusen. Dersom oppgjør forventes innen ett år eller mindre, klassifiseres fordringene som omløpsmidler. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres fordringene som anleggsmidler.

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrige påregnelige tap. Vesentlige økonomiske problemer hos kunden, sannsynligheten for at kunden vil gå konkurs eller gjennomgå økonomisk restrukturering, og utsettelse og mangler ved betalinger anses som indikatorer på at kundefordringer må nedskrives.

2.14 Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

2.15 Aksjekapital, overkurs og annen innskutt egenkapital

Ordinære aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer eller opsjoner med fradrag av skatt, føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Annen innskutt egenkapital er kapital innskutt fra eiere, men som ikke inngår i aksjekapital og overkurs. Mottatte konsernbidrag fra eiere i samme skattekonsern føres som fond og inngår i annen innskutt egenkapital.

2.16 Leverandørgjeld

Leverandørgjeld er forpliktelser til å betale for varer eller tjenester som er levert fra leverandørene til den ordinære driften. Leverandørgjeld er klassifisert som kortsiktig dersom den forfaller innen ett år eller kortere. Dersom dette ikke er tilfelle, klassifiseres det som langsiktig.

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved førstegangs balanseføring. I etterfølgende perioder regnskapsføres gjeld til amortisert kost.

2.17 Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted, med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost. Forskjellen mellom det utbetalte lånebeløpet (fratrukket transaksjonskostnader) og innløsningsverdien resultatføres over lånets løpetid som del av effektiv rente.

Ved etterfølgende måling, måles gjeldsdelen av et sammensatt instrument til amortisert kost ved å benytte effektiv rente. Egenkapitaldelen av det sammensatte instrumentet måles ikke på nytt.

2.18 Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk eller salg.

Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

2.19 Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført over utvidet resultat eller direkte mot egenkapitalen.

Betalbar skatt for perioden beregnes i samsvar med de skattelover og skatteregler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt på balansedagen i de land der selskapet og datterselskaper opererer og genererer skattepliktig inntekt. Ledelsen vurderer løpende de standpunkter som er hevdet i selvangivelsene der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger der dette anses nødvendig.

Det er beregnet utsatt skatt på midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt beregnes ikke på goodwill. Dersom en midlertidig forskjell oppstår ved første gangs balanseføring av en gjeld eller eiendel i en transaksjon, som ikke er en virksomhetssammenslutning, og som på transaksjonstidspunktet verken påvirker regnskaps- eller skattemessig resultat, blir utsatt skatt ikke balanseført. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattepliktig inntekt vil foreligge der de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt motregnes dersom det er en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendeler ved betalbar skatt mot forpliktelser ved betalbar skatt, og utsatt skattefordel og utsatt skatt gjelder inntektsskatt som ilegges av samme skattemyndighet for enten samme skattepliktige foretak eller forskjellige skattepliktige foretak som har til hensikt å gjøre opp forpliktelser og eiendeler ved betalbar skatt netto.

2.20 Ansatteytelser

Selskapet har flere pensjonsordninger, både innskuddsordninger og ytelsesordninger. Konsernet er underlagt de norske kravene om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernet har pensjonsordninger som oppfyller kravene.

a) Pensjonsforpliktelser

I en innskuddsordning innbetaler selskapet til offentlige eller private ordninger det de har forpliktet seg til ved avtale, er forpliktet til ved lov eller på frivillig basis skyter inn. Selskapet har ikke ytterligere forpliktelser utover denne innbetalingen. Innskuddet føres som lønnskostnad når de påløper. Forskuddsbetalinger balanseføres som en eiendel i den grad de kan brukes til å dekke fremtidige premier eller bli tilbakebetalt.

Deler av innskuddspensjonen innbetales ikke til en ordning, men avsettes som pensjonsforpliktelse inntil pensjonen skal utbetales.

En ytelsesordning er definert som en ordning som ikke er en innskuddsordning.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordningene er nåverdien av forpliktelsen på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliktelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av renten på høykvalitets bedriftsobligasjoner utstedt i den valuta som forpliktelsen skal utbetales, og med tilnærmet lik løpetid som utbetalingshorisonten av forpliktelsen. I land som ikke har et likvid marked i slike obligasjoner anvendes markedsrenten på statsobligasjoner.

Periodens kostnad ved pensjonsopptjening føres som en lønnskostnad. Denne kostnaden inkluderer økningen i pensjonsforpliktelsen som følge av opptjening i inneværende år, endringer, avkortning og oppgjør. Virkningen på tidligere opptjente rettigheter som følge av endringer i ordningenes ytelse resultatføres umiddelbart. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliktelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuarmessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat i perioden de oppstår.

b) Sluttvederlag

Sluttvederlag kommer til utbetaling når ansettelsesforholdet blir avsluttet av selskapet før normal pensjonsalder, eller når ansatte frivillig godtar nedbemanning mot en kompensasjon. Selskapet innregner sluttvederlaget på det tidligste av de følgende tidspunkter: a) når tilbud om sluttvederlag ikke lenger kan trekkes tilbake; eller b) når selskapet innregner kostnadene i forbindelse med restrukturering slik dette er definert i IAS 37 og restruktureringen inkluderer sluttvederlag. I tilfeller der tilbud om sluttvederlag gis for å oppmuntre til frivillig avgang, måles forpliktelsen basert på antall ansatte som forventes å akseptere tilbudet.

2.21 Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljøforpliktelser, tapskontrakter, restruktureringer og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsene vil komme til oppgjør ved å vurdere forpliktelser av denne typen under ett. Det gjøres derfor en avsetning selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til det enkelte forholdet kan være lav.

For mottatt avfall som ikke er levert endelig nedstrømsløsning gjøres det avsetning for pådratt behandlings- og nedstrømskostnad. Dette blir i regnskapet klassifisert som annen kortsiktig gjeld.

2.22 Inntektsføring

Inntekter måles til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for returer og merverdiavgift, rabatter og andre avslag. Inntekt resultatføres når den kan måles pålitelig, det er sannsynlig at de økonomiske fordelene vil tilflyte foretaket og kriteriene knyttet til de ulike formene for inntekt beskrevet nedenfor er oppfylt. Estimatenes for inntektsføring er basert på historikk, vurdering av type kunde og transaksjon samt spesifikke forhold knyttet til den enkelte transaksjon.

a) Positive avfallstyper

Konsernet bearbeider og selger en rekke avfallstyper som gir nedstrøms inntekter. Dette er i hovedsak metaller, papir, plast og trevirke. Positive fraksjoner inntektsføres på leveringstidspunktet, når risiko og kontroll har gått over til kjøper.

b) Negative avfallstyper

Konsernet bearbeider og selger en rekke avfallstyper som gir nedstrøms kostnader. Dette er i hovedsak næringsavfall, farlig avfall og inerte masser. Negative fraksjoner inntektsføres på mottakstidspunkt, hvor konsernet overtar risiko for videre behandling og nedstrømsløsning.

c) Tjenester

Konsernet leverer renovasjon- og transporttjenester, industriservice samt rivning og miljøsanering. Tjenester inntektsføres i tak med utførelsen.

R3 Entreprenør benytter løpende avregningsmetode for langsiktige tilvirkningskontrakter. Dette innebærer at man i tilknytning til hver månedsavslutning (når man når forhåndsdefinerte milepæler i prosjektet) resultatfører korresponderende andel av inntekter og kostnader (produksjonskostnader) i prosjektet. Ved resultatføringen legges det til grunn forventet margin. Dersom denne marginen er usikker inntektsføres fortjenesten på prosjektet når denne usikkerheten er avklart. Prosjekter som forventes å gi netto tap avsettes umiddelbart. Endring og tilleggsarbeider (som ikke er med i kontrakt) utføres og faktureres fortløpende.

d) Leieinntekter

Leieinntekter er i hovedsak knyttet til utleie av container og utstyr samt husleie. Leieinntekter inntektsføres lineært over leieperioden.

2.23 Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres i henhold til effektiv rente. Ved nedskrivning av lån og fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til gjenvinnbart beløp.

2.24 Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår.

2.25 Leieavtaler

Leieavtaler der en vesentlig del av risiko og avkastning knyttet til eierskap fortsatt ligger hos utleier, klassifiseres som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling ved operasjonelle avtaler (med fradrag for eventuelle økonomiske insentiver fra utleier) kostnadsføres lineært over leieperioden.

Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler hvor konsernet i hovedsak innehar all risiko og avkastning knyttet til eierskapet, blir klassifisert som finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler blir ved leieperiodens begynnelse regnskapsført til det laveste av driftsmiddelets virkelig verdi og minsteleiens nåverdi.

Hver leiebetaling blir fordelt mellom forpliktelsen og finanskostnader for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenstående saldo. Den korresponderende leieforpliktelsen (med fradrag for finanskostnader) blir inkludert i annen langsiktig gjeld. Renteelementet i finanskostnaden kostnadsføres over leieperioden for å oppnå en konstant periodisk rente på forpliktelsens gjenværende saldo for hver periode. Varige driftsmidler under finansielle leieavtaler avskrives over den korteste av perioden for eiendelens utnyttbare levetid og leieavtalens løpetid.

2.26 Utbytte

Utbyttebetalinger og konsernbidrag til morselskapets aksjonær klassifiseres som gjeld fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamlingen.

3 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer, inklusive forventninger om fremtidige hendelser som anses å være rimelige under nåværende omstendigheter. Konsernet utarbeider estimater og gjør antakelser/forutsetninger knyttet til fremtiden. De regnskapsestimater som følger av dette vil pr. definisjon sjelden være fullt ut i samsvar med det endelige utfall. Estimater og antakelser/forutsetninger som representerer en betydelig risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

- a) *Avsetning til miljøforpliktelser og tapskontrakt*
Konsernet har forpliktelser knyttet til en rekke forskjellige forhold, herunder tapskontrakt, miljøforpliktelser og etterdriftsfond. Dette er avsetninger som er basert på ledelsens vurdering av sannsynligheten for at kostnaden påløper og estimert kostnad knyttet til forholdet. Se note 21 for ytterligere informasjon.
- b) *Avsetning til periodisert deponileie*
Norsk Gjenvinning M3 AS inngår i leieavtaler hvor selskapet leier områder av grunneiere for drift av deponier for inerte masser. Leiebetalinger gjøres ved en kombinasjon av betaling basert på mottatte masser, og del ved investeringer som øker grunneiers verdi på tomten. Framtidige utgifter knyttet til investeringer på leid grunn estimeres og periodiseres over leieperioden. Se note 16 for ytterligere informasjon og forfallstruktur for framtidige investeringer.
- c) *Estimert verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler*
Konsernet gjennomfører årlig tester for å vurdere verdifall på goodwill og immaterielle eiendeler, jf note 2.6. Gjenvinnbart beløp fra kontantgenererende enheter er fastsatt ved beregninger av bruksverdi. I beregning av framtidige kontantstrømmer er det benyttet budsjetter, samt beregnet terminalverdier for evig framtidig kontantstrømmer. I beregning av nåverdi for framtidige kontantstrømmer har ledelsen estimert diskonteringsrente. Se note 12 for detaljer knyttet til estimatet og sensitivitetsberegninger.
- d) *Varelager*
Varelager, både ferdigvarer og råvarer, består av betydelige kvantum bulkvarer hvor det ikke er praktisk gjennomførbart med nøyaktige tellinger av kvantum på lager. Det må derfor estimeres et lagerført kvantum som er på lager på balansedagen. Estimatet er beregnet basert på inngående balanse og vekt inn og ut av lager (netto endring) i perioden. Estimatet kvalitetssikres med fysiske observasjoner basert på historikk og skjønn hos de ansatte på anleggene. Se note 15 for ytterligere informasjon. Sensitiviteter knyttet til råvarepriser er omtalt i note 23.
- e) *Utsatt skatt/skattefordel*
Konsernet balansefører utsatt skattefordel knyttet til framførbare underskudd. Fremførbare underskudd oppstår når selskapet har høyere skattemessige kostnader enn skattemessige inntekter. Balanseføring forutsetter at framtidig inntjening muliggjør utnyttelsen av underskuddet. I ledelsens vurdering av framtidige inntekter er det brukt budsjetter som estimerer framtidige inntekter og kostnader. Se note 11 for spesifikasjon av midlertidige forskjeller og antatt tidfesting for utnyttelse av utsatt skattefordel.
- f) *Verdi på Scomi-fordringen*
Norsk Gjenvinning Offshore AS har et krav mot Scomi Oiltools (Europe) Limited NUF (Scomi). Konsernet har iverksatt juridiske prosesser mot Scomi og eierne bak for å inndrive kravet. Størrelsen på kravet er basert på ledelsens vurdering av sannsynlighet for å kunne innkreve kravet og størrelsen på midlene som kan inndrives. Se note 24 for ytterligere informasjon knyttet til kravet mot Scomi.

4 Segmentinformasjon

Konsernledelsen utgjør konsernets øverste beslutningstaker. Driftssegmentene baseres på den rapporteringen konsernledelsen styrer etter når den tilordner ressurser og vurderer lønnsomhet.

Konsernledelsen vurderer segmentene ut fra divisjonsinndelingen som representerer det samlede tjenestetilbudet innenfor satsningen gjenvinning og miljøtjenester. Konsernet er inndelt i divisjonene Gjenvinning, Metall, Industri og Offshore, Renovasjon, Downstream, Vekst, Entreprenør og Annet. Andre forretningsområder består av Downstream, Vekst og Entreprenør. Hovedkontoret, eiendomsselskapet og elimineringer er slått sammen til HK og elimineringer.

Omsetning fra eksterne kunder rapporteres til konsernledelsen basert på prinsippene beskrevet i note 2 og er konsistent med resultatregnskapet.

Inntekter per segment 2015 (NOK'000)	Eksterne inntekter	Inter segment inntekter	Sum segment inntekter
Gjenvinning	1 613 534	351 649	1 965 182
Metall	797 654	8 083	805 737
Renovasjon	351 614	1 106	352 720
Industri og Offshore	573 927	17 366	591 292
Andre forretningsområder	740 962	291 294	1 032 257
HK og elimineringer	6 891	(669 498)	(662 606)
Sum	4 084 582	-	4 084 582

Inntekter per segment 2014 (NOK'000)	Eksterne inntekter	Inter segment inntekter	Sum segment inntekter
Gjenvinning	1 812 252	137 508	1 949 760
Metall	859 652	5 633	865 285
Renovasjon	334 244	597	334 840
Industri og Offshore	672 024	20 021	692 045
Andre forretningsområder	443 915	265 751	709 666
HK og elimineringer	6 417	(429 511)	(423 094)
Sum	4 128 503	-	4 128 503

Konsernledelsen vurderer resultatene fra segmentene basert på justert EBITDA. Målemetoden ekskluderer effekten av avviklet virksomhet og ikke gjentakende poster i driftssegmentene, slik som restruktureringskostnader, tapskontrakt og gevinst fra salg av virksomhet. Renteinntekter og -kostnader allokteres ikke til segmenter ettersom denne typen aktiviteter styres av en sentral finansavdeling som håndterer konsernets likviditetssituasjon.

EBITDA før interne belastninger (NOK'000)	2015	2014
Gjenvinning	174 973	207 293
Metall	104 345	83 076
Renovasjon	34 454	49 142
Industri og Offshore	59 057	69 825
Andre forretningsområder	41 080	31 335
HK og elimineringer	(51 541)	(94 735)
Sum	362 367	345 935
Avskrivninger	(255 815)	(256 614)
Finansinntekter	2 190	4 072
Finanskostnader	(221 302)	(278 990)
Netto gevinster fra tilknyttede selskap	9 599	2 531
Resultat før skatt	(102 962)	(183 066)

Konsernet har ingen enkeltkunder som utgjør mer enn 10% av salget. Tabellen under presenterer inntekter fra eksterne kunder basert på kundens hjemland.

Salgsinntekter per land (NOK'000)	2015	2014
Norge	3 221 747	3 338 990
Sverige	295 199	248 381
Hong Kong	106 901	97 282
Nederland	174 565	128 455
Kina	75 883	19 206
Andre	210 287	296 188
Sum salgsinntekter	4 084 582	4 128 503

Det rapporteres ikke konsoliderte balanseverdier til konsernledelsen på segmentnivå. I anleggsmidler inngår driftsmidler, immaterielle eiendeler og goodwill fordelt på land.

Operasjonelle anleggsmidler per land (NOK'000)	2015	2014
Norge	2 361 544	2 466 192
Danmark	17 361	17 440
Sverige	34 629	30 616
Sum operasjonelle anleggsmidler	2 413 535	2 514 248

5 Nærstående parter

I transaksjoner med nærstående parter benyttes samme priser og vilkår som ovenfor ekstern tredjepart. Transaksjonene relaterer seg til salg/kjøp av varer og tjenester med tilknyttede selskaper og innleie av ledende personell i datterselskap.

Konsernet har hatt følgende transaksjoner med nærstående parter i 2015:

Transaksjoner og balanser mot nærstående parter (NOK'000)	2015	2014
Driftsinntekter	10 611	5 729
Driftskostnader	39 164	32 115
Kundefordringer og andre fordringer	3 580	148
Leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	3 571	4 818

Fordringer på nærstående parter forfaller til betaling én måned etter salgstidspunktet. Fordringene er usikrede og ikke rentebærende. Det er ikke avsatt for tap på fordringer på nærstående parter.

Ledende ansatte omfatter konsernledelsen og styrets medlemmer. Se note 7 for ytterligere informasjon.

Lån fra konsernselskap (NOK'000)	2015	2014
Balanseført verdi 1.1	125 474	759 222
Lån gitt i løpet av året	-	121 502
Lån tilbakebetalt i løpet av året	-	(790 475)
Rentekostnader	10 752	35 225
Balanseført verdi 31.12	136 226	125 474

Lånebetingelser er omtalt i note 20.

6 Annen driftsinntekt

(NOK'000)	2015	2014
Gevinst ved salg av virksomhet	2 333	-
Gevinst ved salg av varige driftsmidler	4 078	2 212
Forsikringsoppgjør	-	5 600
Sum andre driftsinntekter	6 412	7 812

Gevinst ved salg av virksomhet

Konsernet solgte 100% av aksjene i det tidligere datterselskapet Tomwil Transport AS for ett vederlag på MNOK 8.

Vederlaget bestod i sin helhet av kontantekvivalenter og er presentert på en egen linje i kontantstrømoppstillingen, justert for kontantekvivalenter i selskapet på tidspunktet for tap av kontroll (MNOK 0,2).

På tidspunktet for tap av kontroll hadde datterselskapet netto eiendeler, annet enn kontanter og kontantekvivalenter, på MNOK 5,6 som relaterte seg til varige driftsmidler (MNOK 6,3), kunde- og andre fordringer (MNOK 2,3) og leverandør- og annen kortsiktig gjeld (MNOK 3,0). Gevinsten ved salget har blitt presentert som annen driftsinntekt.

Forsikringsoppgjør

Inntektsført forsikringsoppgjør knytter seg til utbetalinger utover den balanseførte verdien av gjenstandene som ble skadet.

7 Lønnskostnader

(NOK'000)	2015	2014
Lønn	814 397	818 208
Arbeidsgiveravgift	104 436	102 765
Pensjonskostnader	21 896	20 188
Andre ytelser	38 105	57 178
Sum lønnskostnader	978 833	998 340

Gjennomsnittlig antall ansatte	1 447	1 402
--------------------------------	-------	-------

Balanseført pensjonsforpliktelse 31.12

(NOK'000)	2015	2014
Ytelsespensjon	1 187	1 741
Avsatt innskuddspensjon	6 078	3 917
Sum pensjonsforpliktelse	7 265	5 658

Konsernledelsen i Norsk Gjenvinning Norge AS er definert som ledende ansatte.

Ytelser til ledende ansatte 2015 (NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	2 989	1 125	209	233	4 556	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	1 948	396	209	173	2 726	6 mnd
Runa Opdal Kerr (Juridisk direktør)	1 473	294	209	296	2 272	12 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 347	198	209	191	1 945	6 mnd
Jon Ola Stokke (Direktør Gjenvinning)	1 549	188	209	191	2 137	12 mnd
Egil Lorentzen (Direktør Metall)	1 471	282	209	216	2 178	12 mnd
Ivar Hagemoen (Direktør Industri og Offshore)	1 293	66	171	172	1 701	Ingen
Jon Tarjei Bergan (Direktør Downstream)	1 662	236	209	186	2 293	9 mnd

Ytelser til ledende ansatte 2014 (NOK'000)	Lønn	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser	Etterlønn
Erik Osmundsen (CEO)	2 838	840	203	229	4 110	12 mnd
Dean Zuzic (CFO)	1 870	408	203	258	2 739	6 mnd
Runa Opdal Kerr (Juridisk direktør)	1 425	217	203	312	2 157	12 mnd
Hans Fredrik Wittusen (Direktør Strategi og Bærekraft)	1 279	192	203	198	1 873	6 mnd
Jon Ola Stokke (Direktør Gjenvinning)	1 514	250	203	191	2 159	12 mnd
Egil Lorentzen (Direktør Metall)	1 402	208	203	245	2 058	12 mnd
Ivar Hagemoen (Direktør Industri og Offshore)	946	-	64	144	1 153	Ingen
Jon Tarjei Bergan (Direktør Downstream)	1 460	267	199	175	2 101	9 mnd

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder eller styrets leder. Det er gitt samlede lån til fordel for ansatte på NOK 164 tusen. Det er ikke gitt aksjeverdibasert godtgjørelser. Ledende ansatte eier aksjer direkte i POS Holding AS, som er VV Holding AS sitt morselskap, og/eller indirekte gjennom sitt eierskap i GN Invest AS.

Ytelser til medlemmer av styret 2015 (NOK'000)	Styrehonorar	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser
Konsernstyret	1 000	-	-	500	1 500
Øvrige styre i deleide datterselskaper	199	-	-	-	199

Ytelser til medlemmer av styret 2014 (NOK'000)	Styrehonorar	Bonus	Pensjons- utgifter	Annen godtgjørelse	Sum ytelser
Konsernstyret	250	-	-	-	250
Øvrige styre i deleide datterselskaper	261	-	-	-	261

8 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader fordeler seg på følgende hovedkategorier:

(NOK'000)	2015	2014
Lokalkostnader	193 147	204 602
Kostnader til driftsmateriell	319 628	330 416
Fremmedtjenester	60 652	67 748
Forsikringer	22 704	20 574
Tap på fordringer og kontrakter	11 153	9 149
Andre kostnader	119 085	142 918
Sum andre driftskostnader	726 370	775 407

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks mva) (NOK'000)	2015	2014
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	5 018	6 779
Andre attestasjonstjenester	600	282
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)	2 387	881
Annen bistand	1 276	2 326
Sum godtgjørelse til revisor	9 282	10 269

For divisjon Gjenvinning ble det endret revisor i løpet av 2014. Kostnadsført godtgjørelse til revisor inkluderer både ny og tidligere revisor. Annen bistand inkluderer spesialrevisjoner, leverandørkontroller og bistand knyttet til regnskapstekniske spørsmål.

Operasjonelt leasede driftsmidler

Konsernet leier en rekke driftsmidler på operasjonelle leieavtaler. Årlig leiekostnad inngår som leiekostnad i regnskapslinjen andre driftskostnader. Leiekostnaden er fordelt på følgende kategorier:

Operasjonelle leieavtaler – årlig leiekostnad (NOK'000)	2015	2014
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	162 328	144 230
Maskiner, anlegg og biler	52 049	61 332
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner, o.l.	12 808	12 837
Sum årlige leiekostnader	227 185	218 399

Tomter, bygninger og annet fast inventar leies på avtaler som går fra 1 til 20 år. Leie av maskiner anlegg skjer på 1-8 års avtaler. Øvrig driftsløsøre som inventar, verktøy, kontormaskiner ol leies på 1 til 3 års avtaler.

Operasjonelle leieavtaler – fremtidig minimumsleie (NOK'000)	2015	2014
Forfall innen 1 år	178 276	200 194
Forfall mellom 1 og 5 år	548 223	527 929
Forfall senere enn 5 år	685 671	785 286
Sum fremtidig minimumsleie operasjonell leasing	1 412 170	1 513 409

9 Netto andre gevinster(-)/tap

(NOK'000)	2015	2014
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet (note 25):		
- Metallderivater	2 649	(2 634)
Netto valuta knyttet til drift		
- Valutagevinst	(21 754)	(23 262)
- Valutatap	15 863	13 077
Netto andre gevinster(-)/tap	(3 242)	(12 819)

Valutagevinster og –tap i driftsselskapene klassifiseres på regnskapslinjen netto andre gevinster(-)/tap i oppstillingen av resultat.

10 Finansinntekter og –kostnader

(NOK'000)	2015	2014
Renteinntekt		
- Renteinntekter på kortsiktig bankinnskudd	117	1 530
- Renteinntekter kunder	1 146	1 424
- Annen renteinntekt	484	366
Finansinntekt		
- Annen finansinntekt	443	752
Sum finansinntekter	2 190	4 072

(NOK'000)	2015	2014
Rentekostnad		
- Gjeld til kredittinstitusjoner (kortsiktig)	3 382	2 530
- Renter på banklån	-	50 405
- Renter på obligasjonslån	148 962	75 320
- Rentebytteavtale: betaling av renter - kontantstrømsikring	25 905	16 458
- Lån til foretak i samme konsern	10 756	35 225
- Finansielle leieavtaler	2 792	2 255
- Annen rentekostnad	2 615	27 640
- Rentebytteavtale: effekt av opphør av sikringsbokføring, overført fra egenkapital (note 19, 25)	-	53 884
Netto valuta knyttet til finansiering		
- Valutagevinst	(5 317)	(4 177)
- Valutatap	18 280	17 299
Finanskostnad		
- Annen finanskostnad	13 927	2 151
Sum finanskostnader	221 302	278 990

11 Skattekostnad

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller

(NOK'000)	2015	2014
Merverdier konsern fra oppkjøp (immaterielle eiendeler)	164 693	209 988
Driftsmidler	(123 193)	(162 747)
Fordringer	7 467	12 419
Leasing	(1 960)	(2 126)
Gevinst- og taps konto	185 888	220 121
Regnskapsmessige avsetninger	(146 223)	(120 984)
Netto pensjonsmidler	(7 265)	(6 360)
Finansielle instrumenter	38 340	56 174
Rentesikring	(59 635)	(73 360)
Netto midlertidige forskjeller	58 112	133 125
Avskåret rentefradrag	(18 867)	-
Underskudd til fremføring	(179 455)	(151 594)
Grunnlag for utsatt skatt	(140 210)	(18 469)
Utsatt skatt forpliktelse	41 174	56 697
Utsatt skattefordel	(76 226)	(61 684)
Netto utsatt skattefordel (-) i balansen	(35 052)	(4 987)

Spesifikasjon aldersfordeling utsatt skatt

(NOK'000)	2015	2014
Utsatt skatt forpliktelse:		
- Forventes gjort opp innen 12 måneder	7 944	12 303
- Forventes gjort opp senere enn 12 måneder	33 230	44 394
Utsatt skattefordel:		
- Forventes gjort opp innen 12 måneder	-	-
- Forventes gjort opp senere enn 12 måneder	(76 226)	(61 684)
Netto utsatt skattefordel (-) i balansen	(35 052)	(4 987)

Endring i netto utsatt skattefordel i balansen

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Inngående balanse	(4 987)	21 519
Skatteeffekt av oppkjøp i regnskapsåret	-	289
Skatteeffekt av estimatavvik pensjon ført mot utvidet resultat	17	(122)
Skatteeffekt av rentebytteavtaler ført mot utvidet resultat	3 301	6 303
Endring utsatt skatt i skattekostnad	(33 383)	(32 976)
Netto utsatt skattefordel (-) i balansen	(35 052)	(4 987)

Betalbar skatt i balansen

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Betalbar skatt	5 601	5 309
Forskuddsskatt og øvrig til gode skatt	(3 641)	(2 069)
Betalbar skatt i balansen	1 960	3 240

Fordeling av skattekostnaden

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Betalbar skatt	5 601	6 615
For mye/for lite avsatt tidligere år	(8 299)	(28 675)
Endring i utsatt skatt	(33 383)	(32 976)
Skattekostnad	(36 081)	(55 036)

Forklaring av skattekostnaden

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Resultat før skattekostnad	(102 962)	(183 066)
Skatt beregnet med 27% skattesats på resultat	(27 800)	(49 428)
Skattemessig ikke fradragsberettigede kostnader / skattepliktige inntekter	(1 293)	(2 206)
Effekt av endret skattesats	2 804	-
Justering estimert skattekostnad tidligere år	(9 792)	(3 402)
Skattekostnad	(36 081)	(55 036)

Veid gjennomsnittlig skattesats	35,0 %	30,1 %
---------------------------------	--------	--------

12 Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler 2015 (NOK'000)	Varemerker	Kunde- kontrakter og -relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 1.1	35 000	321 699	51 545	1 229 559	1 637 803
Tilganger gjennom året	-	-	4 200	-	4 200
Reklassifiseringer*	-	-	15 473	-	15 473
Anskaffelseskost 31.12.	35 000	321 699	71 219	1 229 559	1 657 477
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	-	171 863	40 694	-	212 557
Avskrivninger gjennom året	-	46 592	15 897	-	62 489
Reklassifiseringer*	-	-	864	-	864
Akkumulert avskrivninger 31.12.	-	218 455	57 455	-	275 910
Bokført verdi 31.12.	35 000	103 244	13 764	1 229 559	1 381 566
Estimert levetid		5-10 år	3-5 år		
Avskrivningsmetode		Lineær	Lineær		

* I 2015 har NOK 15 473 blitt reklassifisert fra varige driftsmidler/anlegg under utførelse (se note 13). Postene gjelder aktiverte kostnader knyttet til implementering av ERP-systemer for konsernet.

Immaterielle eiendeler 2014 (NOK'000)	Varemerker	Kunde- kontrakter og -relasjoner	Andre immaterielle eiendeler	Goodwill	Sum
Anskaffelseskost 1.1	35 000	310 383	51 545	1 217 743	1 614 671
Tilganger ved kjøp av virksomhet	-	11 316	-	11 816	23 132
Anskaffelseskost 31.12.	35 000	321 699	51 545	1 229 559	1 637 803
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	-	119 579	29 842	-	149 421
Avskrivninger gjennom året	-	52 284	10 852	-	63 136
Akkumulert avskrivninger 31.12.	-	171 863	40 694	-	212 557
Bokført verdi 31.12.	35 000	149 836	10 851	1 229 559	1 425 246
Estimert levetid		5-10 år	3-5 år		
Avskrivningsmetode		Lineær	Lineær		

Varemerker

Ved oppkjøpet av Veolia Miljø AS i 2011 overtok konsernet rettighetene til varemerkene Norsk Gjenvinning og Grønt Ansvar.

Kundekontrakter og relasjoner

I forbindelse med oppkjøpet av Veolia Miljø AS og Veidekke Gjenvinning AS i 2011, samt ved andre mindre oppkjøp, ble det identifisert verdier knyttet til kundekontrakter og kunderelasjoner. Kundekontrakter består av spesifikke kontrakter innen konsernets ulike forretningsområder, hvor det er gjort en konkret vurdering av alle større langtidskontrakter.

Videre er det identifisert vesentlige verdier knyttet til konsernets kunderelasjoner. Det er identifisert et betydelig antall kunder, og analyser av historiske data viser at konsernet opplever en høy kundelojalitet og lav avgang av kunder. Verdien på kundeforholdene er beregnet basert på forventet omsetning, justert for kontraktsfestet omsetning og redusert for forventet kundeavgang.

Andre immaterielle eiendeler

Posten består i hovedsak av aktiverte kostnader knyttet til implementering av ERP-systemer for konsernet.

Goodwill

Goodwill er allokert per divisjon. Divisjonene er valgt som nivå for testing av nedskrivning av goodwill. Goodwill stammer i hovedsak fra oppkjøpene av Veolia Miljø AS og Veidekke Gjenvinning AS i 2011, samt flere mindre oppkjøp i perioden 2012-2014.

Nedskrivningstest goodwill

Konsernets inndeling i segmenter fremgår av note 4. Under vises hvordan goodwill er allokert pr. driftssegment.

Goodwill per segment 2015 (NOK'000)	1.1	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31,12
Gjenvinning	721 407	-	-	-	-	721 407
Metall	182 000	-	-	-	-	182 000
Renovasjon	109 000	-	-	-	-	109 000
Industri og Offshore	177 000	-	-	-	-	177 000
Andre forretningsområde	40 153	-	-	-	-	40 153
Sum goodwill	1 229 559	-	-	-	-	1 229 559

Goodwill per segment 2014 (NOK'000)	1.1	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Andre justeringer	31,12
Gjenvinning	721 407	-	-	-	-	721 407
Metall	182 000	-	-	-	-	182 000
Renovasjon	109 000	-	-	-	-	109 000
Industri og Offshore	177 000	-	-	-	-	177 000
Andre forretningsområde	28 337	11 816	-	-	-	40 153
Sum goodwill	1 217 744	11 816	-	-	-	1 229 559

Konsernet har foretatt en nedskrivningstest på balanseført verdi varemerke og goodwill som følge av at disse eiendelene har udefinert levetid. Bruksverdi ble benyttet som mål på gjenvinnbart beløp. Testen omfatter netto nåverdianalyse av forventet framtidig kontantstrøm fra kontantgenererende enheter (CGU). Konsernet har identifisert virksomhet organisert i divisjoner som respektive CGUer for nedskrivningstest av goodwill. Nedskrivningstesten avdekket ikke behov for nedskrivning.

Kontantstrømmodell

Modellen er basert på 5 års prognose av diskonterte kontantstrømmer basert på konsernets forretningsplan, tillagt en terminalverdi kalkulert med Gordons formel. Netto diskontert kontantstrøm er kalkulert etter skatt. Modellen er basert på følgende antagelser:

Kontantstrøm

Med utgangspunkt i markedsutviklingen de siste årene, business planen ved oppkjøpet av Veolia Miljø og Veidekke Gjenvinning, samt føringer gitt av styret og eierne er det utarbeidet en strategisk plan for konsernet for årene 2016-2018. Terminalleddet er beregnet med en årlig vekstrate på 2%.

WACC (Weighted average cost of capital)

For å beregne diskonteringsrente har konsernet benyttet WACC som metode, og er beregnet til 7,45% etter skatt. Egenkapitalkostnad er beregnet basert på norske 10 års statsobligasjoner, justert for en risikopremie og en illikviditetspremie knyttet til konsernet. Gjeldskostnad er beregnet basert på konsernets langsiktige finansiering og mål for gjeldsgrad.

En reduksjon på 1% i årlig vekstrate i terminalleddet vil ikke påvirke konklusjonen i nedskrivningstesten. Tilsvarende gjelder en 1% økning i WACC.

13 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler 2015 (NOK'000)	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 1.1	401 758	946 364	324 413	7 279	1 679 814
Tilganger ved kjøp av virksomhet	-	-	-	-	-
Tilganger gjennom året	15 352	82 503	49 506	13 442	160 803
Reklassifiseringer	(2 724)	2 508	(15 257)	-	(15 473)
Salg/utrangering	-	(24 818)	(248)	-	(25 066)
Salg av selskaper/virksomhet	-	(13 609)	(451)	-	(14 060)
Omregningsdifferanse	39	9 664	190	-	9 893
Anskaffelseskost 31.12.	414 425	1 002 612	358 152	20 721	1 795 910
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	79 474	415 214	96 125	-	590 813
Avskrivninger gjennom året	33 853	101 994	49 253	-	185 100
Nedskrivninger	2 273	5 604	349	-	8 226
Salg/utrangering	-	(17 727)	(43)	-	(17 770)
Salg av selskaper/virksomhet	-	(7 293)	(173)	-	(7 466)
Reklassifiseringer	-	-	(864)	-	(864)
Omregningsdifferanse	24	5 735	144	-	5 903
Akkumulert av- og nedskrivninger 31.12.	115 624	503 527	144 791	-	763 942
Bokført verdi 31.12.	298 801	499 085	213 361	20 721	1 031 968
Estimert levetid	10 år -evig	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		
Varige driftsmidler 2014 (NOK'000)	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner og lignende	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 1.1	335 015	846 252	267 936	-	1 449 203
Tilganger ved kjøp av virksomhet	-	-	2 760	-	2 760
Tilganger gjennom året	69 003	132 519	57 257	-	258 779
Reklassifiseringer	-	(7 279)	-	7 279	-
Salg/utrangering	(2 260)	(25 128)	(3 540)	-	(30 928)
Anskaffelseskost 31.12.	401 758	946 364	324 413	7 279	1 679 814
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1.	52 483	314 707	51 670	-	418 860
Avskrivninger gjennom året	29 251	116 232	47 995	-	193 478
Salg av selskaper/virksomhet	(2 260)	(15 725)	(3 540)	-	(21 525)
Akkumulert av- og nedskrivninger 31.12.	79 474	415 214	96 125	-	590 813
Bokført verdi 31.12.	322 284	531 150	228 288	7 279	1 089 001
Estimert levetid	10 år -evig	5-10 år	3-10 år		
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær		

Inkludert i årets avskrivning inngår TNOK 8 226 (2014: TNOK 21 508) i nedskrivning. Nedskrivningene knytter seg til stenging av Norsk Gjenvinning Metalls anlegg på Orkanger, samt enkelte mindre forhold.

Konsernet har inngått avtaler som gir framtidige investeringsforpliktelser nyttet til anleggsmidler. Inngåtte kontrakter på investeringer som ikke har begynt å løpe pr 31.12:

Investeringsforpliktelser (NOK'000)	2015	2014
Varige driftsmidler	34 812	30 074
Sum investeringsforpliktelser	34 812	30 074

Finansielt leasede driftsmidler

Konsernet leaser en rekke forskjellige maskiner og kjøretøy under finansiell lease. Driftsmidlene inngår i kategorien maskiner og anlegg med følgende balanseført verdi:

Finansiell leasing – bokført verdi (NOK'000)	2015	2014
Anskaffelseskost – balanseført leieavtale	226 205	187 432
Akkumulert avskrivning	(161 081)	(126 299)
Balanseført verdi 31.12.	65 124	61 133

For ytterligere informasjon knyttet til finansielle leieavtaler se note 20.

Konsernet vurderer løpende strategiske- og finansielle muligheter for å optimalisere verdien på konsernets eiendomsmasse. Dette inkluderer vurderinger av potensielle salg- og tilbakeleie kontrakter for enkelte av eiendommene som konsernet besitter. På tidspunkt for avleggelse av dette årsregnskapet er alle eiendommer og anlegg som potensielt kan inngå i fremtidige transaksjoner klassifisert som varige driftsmidler.

14 Investeringer i tilknyttede selskaper

Konsernet har interesser i fire tilknyttede selskap per 31.12.2015. Eierinteressen i Retura Norge AS har blitt solgt i løpet av året. Opplyst eierandel tilsvarer stemmeandel.

(NOK'000)	Forretningskontor	Eierandel 2015	Eierandel 2014
Østlandet Gjenvinning AS	Hamar	50 %	50 %
Egersund Omsetningsgård AS	Egersund	50 %	50 %
Pasa AS	Porsgrunn	38 %	38 %
Retura Norge AS	Lillestrøm	0 %	30 %
Heggvin Alun AS	Hamar	50 %	50 %

Følgende tabell viser bevegelsen i balanseført verdi av konsernets andel i de tilknyttede selskapene;

(NOK'000)	1.1	Salg	Utbytte	Andel av resultat	31.12
Østlandet Gjenvinning AS	7 267	-	(1 500)	3 504	9 271
Egersund Omsetningsgård AS	2 088	-	-	25	2 113
Pasa AS	650	-	-	14	664
Retura Norge AS	2 447	(2 447)	-	-	-
Heggvin Alun AS	350	-	-	(5)	345
Sum	12 802	(2 447)	(1 500)	3 538	12 393

Salg av eierandel

Eierandelen i Retura Norge AS (30 %) ble solgt i 2015. Vederlaget ved transaksjonen (MNOK 8,5) har blitt presentert i kontantstrømoppstillingen på en separat linje, og beregnet gevinst (MNOK 6,1) har blitt presentert på regnskapslinjen Netto resultat/gevinst i konsolidert oppstilling av resultat.

Interessen i Østlandet Gjenvinning AS er vurdert å være vesentlig for konsernet. Østlandet Gjenvinning AS har kontroll over selskapene Litra Containerservice AS og Retura Glåma AS. Følgende tabell oppsummerer finansielle nøkkeltal for konsernet Østlandet Gjenvinning AS (100%). Årsresultat er for konsernet som helhet – både aksjonærer i morselskapet og minoritet i datterselskapene.

<i>(NOK'000)</i>	Østlandet Gjenvinning AS
Driftsinntekter	169 488
Årsresultat	7 452
Omløpsmidler	49 991
Anleggsmidler	48 445
Sum eiendeler	98 436
Egenkapital	42 803
Kortsiktig gjeld	25 082
Langsiktig gjeld	30 550
Sum egenkapital og gjeld	98 436

15 Varer

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Råvarer	42 399	49 103
Ferdig tilvirkede varer	45 137	71 372
Sum varelager	87 536	120 475

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Varebeholdning vurdert til anskaffelseskost	87 536	120 475
Sum varelager	87 536	120 475

Varelager består av positive fraksjoner hvor konsernet kjøper produktene fra oppstrømsleverandører. I linjen varekostnad inngår kostnad knyttet til innkjøp av positive fraksjoner som er solgt i regnskapsåret:

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Varekostnad knyttet til solgte varer	452 668	509 143

Regnskapslinjen varekostnad i oppstillingen av resultat består både av kostnader knyttet til innkjøpte varer som beskrevet over, og varekostnader knyttet til nedstrømsløsninger for negative fraksjoner.

16 Kundefordringer og andre fordringer

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Kundefordringer (brutto)	475 114	515 106
Avsetning for tap på kundefordringer	(4 624)	(3 890)
Sum kundefordringer	470 490	511 216

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Forskuddsbetalinger	27 080	39 926
Opptjent ikke fakturert	76 194	64 045
Scomi-fordring	10 147	12 065
Andre kortsiktige fordringer	12 398	6 661
Sum andre fordringer	125 819	122 697

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Forskuddsbetalt deponileie	21 291	22 053
Andre langsiktige fordringer	7 047	5 776
Sum andre langsiktige fordringer	28 338	27 829

Virkelig verdi av kundefordringer og andre fordringer er vurdert å ikke være vesentlig forskjellig fra bokført verdi. Forfallstabell og endring i avsetning for tap i kundefordringer er spesifisert i note 24.

Gjennom selskapet Norsk Gjenvinning M3 drifter konsernet deponier på leid grunn, og har påtatt seg kontraktsfestede investeringsforpliktelser i infrastruktur, lukking av deponi og øvrige installasjoner som tilfaller grunneier. Gjennomføring av investeringene er kontraktsfestet, men det er usikkerhet knyttet til størrelse på investeringen og tidfesting. Beste estimat på framtidige investeringer er:

<i>(NOK'000)</i>	Mindre enn ett år	Mellom ett og fem år	Mer enn fem år
Fremtidige investeringsforpliktelser	12 000	11 079	17 227

Som en del av offentlige godkjenninger til deponi, plikter Norsk Gjenvinning M3 å avsette for etterdrift av deponiene. Avsetning på TNOK 639 inngår i regnskapslinjen andre avsetninger for forpliktelser. Kostnader knyttet til investeringer og etterdrift regnskapsføres som annen driftskostnad i takt med fyllingsgrad i deponiene. I tillegg til investeringer plikter Norsk Gjenvinning M3 å betale en deponileie til grunneier, grunneieravgift, basert på mottatt masse og lønnsomhet i prosjektene. Det er ikke avsatt for denne løpende forpliktelsen.

17 Kontanter og kontantekvivalenter

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Kontanter og bankinnskudd	219 433	160 812
Skattetrekkkonto	386	256
Sum kontanter og kontantekvivalenter	219 819	161 068

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
NOK	196 378	102 871
DKK	5 947	(8 219)
EUR	(86)	12 120
USD	1 210	33 094
SEK	16 171	22 494
GBP	199	(1 292)
Sum kontanter og kontantekvivalenter	219 819	161 068

18 Aksjekapital og overkurs

Alle aksjer i VV Holding AS har like rettigheter og alle aksjer er eid av VV Holding II AS.

	2015	2014
Antall aksjer 31.12.	453 479	453 479
Pålydende	100	100

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Aksjekapital	45 348	45 348
Overkurs	330 011	330 011
Annen innskutt egenkapital*	7 970	7 970

*Annen innskutt egenkapital knytter seg til konsernbidrag VV Holding AS har mottatt fra morselskap (VV Holding II AS) og mors morselskap (POS Holding AS).

19 Annen egenkapital

Bevegelse i annen egenkapital 2015 (NOK'000)	Omregnings differanse	Pensjon	Rentesikring	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balansført verdi 1.1	4 576	(1 283)	(14 217)	(166 006)	(176 930)
Årsresultat	-	-	-	(70 476)	(70 476)
Årets utvidede resultat:					-
- Omregningsdifferanser knyttet til valuta	4 420	-	-	-	4 420
- Estimatavvik pensjon	-	114	-	-	114
- Skatt knyttet til estimatavvik	-	(29)	-	-	(29)
- Rentesikring (sikringsbokføring)	-	-	13 725	-	13 725
- Skatt knyttet til rentesikring	-	-	(3 431)	-	(3 431)
- Skatt effekt av endring fra 27% til 25%	-	(36)	(390)	-	(426)
Transaksjoner med ikke kontrollerende eierinteresse	-	-	-	1 024	1 024
Balansført verdi 31.12	8 996	(1 233)	(4 313)	(235 458)	(232 009)

Bevegelse i annen egenkapital 2014 (NOK'000)	Omregnings differanse	Pensjon	Rentesikring	Opptjent kapital	Sum annen egenkapital
Balansført verdi 1.1	1 102	(964)	(31 258)	(15 575)	(46 695)
Årsresultat	-	-	-	(135 405)	(135 405)
Årets utvidede resultat:					
- Omregningsdifferanser knyttet til valuta	3 474	-	-	-	3 474
- Estimatavvik pensjon	-	(437)	-	-	(437)
- Skatt knyttet til estimatavvik	-	118	-	-	118
- Rentesikring (sikringsbokføring før opphør)	-	-	(11 064)	-	(11 064)
- Skatt knyttet til rentesikring	-	-	2 987	-	2 987
- Opphør av sikringsbokføring	-	-	53 884	-	53 884
- Skatt knyttet til rentesikring	-	-	(14 549)	-	(14 549)
- Rentesikring (sikringsbokføring ny sikring)	-	-	(19 476)	-	(19 476)
- Skatt knyttet til rentesikring	-	-	5 258	-	5 258
Ikke kontrollerende eierinteresse oppstått ved kjøp av virksomhet	-	-	-	(7 824)	(7 824)
Avgitt konsernbidrag	-	-	-	(7 202)	(7 202)
Balansført verdi 31.12	4 576	(1 283)	(14 217)	(166 006)	(176 930)

20 Lån og finansielle leieavtaler

(NOK'000)	2015	2014
Obligasjonslån	2 192 661	2 180 645
Gjeld til foretak i samme konsern	136 226	125 474
Finansielle leieavtaler	46 304	48 901
Gjeldsbrevlån og andre lån	5 227	5 591
Sum langsiktige lån	2 380 419	2 360 610

(NOK'000)	2015	2014
Påløpte renter obligasjonslån	31 983	35 452
Finansielle leieavtaler	22 254	15 261
Gjeldsbrevlån og andre lån	5 754	7 541
Kortsiktig lånefasilitet	529	483
Sum kortsiktige lån	60 519	58 737

Sum lån	2 440 939	2 419 347
----------------	------------------	------------------

Alle lån er nominert i norske kroner. Følgende tabell viser sammenhengen mellom balanseført- og virkelig verdi på lånene;

(NOK'000)	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2015	2014	2015	2014
Obligasjonslån	2 224 644	2 216 097	2 149 325	2 216 097
Gjeld til foretak i samme konsern	136 226	125 474	136 441	125 474
Gjeldsbrev og andre lån	10 982	13 132	10 982	13 132
Finansielle leieavtaler	68 558	64 162	68 558	64 162
Lånefasilitet	529	483	529	483
Sum lån	2 440 939	2 419 347	2 365 834	2 419 348

Se påfølgende informasjon for hver type av lån for beskrivelse av grunnlaget for beregningene av virkelig verdi.

Obligasjonslån

10. juli 2014, utstedte VV Holding AS et obligasjonslån med flytende rente, pålydende MNOK 2 235, som forfaller til betaling 10. juli 2019 i sin helhet. Obligasjonslånet ble notert på Oslo Børs 12. juni 2015. Renten settes kvartalsvis til tre måneders NIBOR +525 basispunkter. Innenfor gjeldende låneavtale kan VV Holdig AS utstede ytterligere obligasjoner på opptil NOK 500 millioner så fremt konsernet oppfyller vilkårene knyttet til finansielle måltall i låneavtalen. Inntil fem virkedager før forfallsdato kan netto rentebærende gjeld over EBITDA ikke være større enn;

- 5.00 inntil 18 måneder etter utstedelsesdato
- 4.50 fra 18 måneder til 48 måneder etter utstedelsesdato
- 4.00 fra 48 måneder etter utstedelsesdato

Posten obligasjonslån består av:

(NOK'000)	2015	2014
Hovedstol	2 235 000	2 235 000
Påløpte renter	31 983	35 452
Opptakskostnader	(42 339)	(54 355)
Bokført verdi	2 224 644	2 216 097

Da obligasjonslånet er notert på Oslo børs har siste observerte kurs i 2015 blitt benyttet (96,63 21.12.2015) ved beregning av virkelig verdi. Virkelig verdi av obligasjonslånet er hovedstol målt til observert kurs 96,63, med tillegg for påløpte renter og fradrag for opptakskostnader som presentert i tabellen over.

Gjeld til foretak i samme konsern

Gjeld til foretak i samme konsern er konsernintern finansiering fra morselskapet VV Holding II AS. Lånet forfaller 8. juli 2020. Lånet renteberegnes med en fast rente på 8% som legges til hovedstol en gang i året. Virkelig verdi av gjelden er beregnet ved å neddiskontere fremtidig beløp til forfall 8. juli 2020 med implisitt yield på obligasjonen per 21.12.2015 – 7,98% (se informasjon om obligasjonslånet over).

Finansielle leieavtaler

Konsernet har en ramme på MNOK 270 som kan benyttes til å leie driftsmidler på finansielle leieavtaler. Finansielle leieavtaler renteberegnes med NIBOR + 300 basispunkter.

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Mindre enn ett år	24 781	17 975
Mellom ett og fem år	45 938	52 830
Mer enn fem år	3 069	-
Sum fremtidig minimumsleie	73 789	70 805
Fremtidige finanskostnader på finansielle leieavtaler	5 343	6 643
Nåverdi av finansielle leieavtaler	68 446	64 162

Rentekostnad knyttet til finansiell leasing fremkommer av note 10.

Nåverdi av finansielle leieavtaler fordelt på forfallsintervaller:

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Mindre enn ett år	22 254	15 261
Mellom ett og fem år	43 177	48 901
Mer enn fem år	3 015	-
Sum nåverdi av finansielle leieavtaler	68 446	64 162

Virkelig verdi av finansielle leieavtaler er forventet å tilsvare regnskapsført verdi da renten er vurdert å være markedsrente på tilsvarende kontrakter.

Lånefasilitet

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Ubenyttet lånefasilitet	200 000	200 000

Konsernet har en lånefasilitet (revolver) som kan benyttes ved behov. Trekk på lånefasiliteten renteberegnes med NIBOR + 200 basispunkter.

Gjeldsbrevlån og andre lån

Gjeldsbrevlån og andre lån er flere mindre lån fra kredittinstitusjoner og selskaper, samt påløpte renter på rentebytteavtaler. Lånene er tatt opp på markedsvilkår som er på nivå med øvrig finansiering. Virkelig verdi av lånene og påløpte renter er vurdert å være tilsvarende regnskapsført verdi da avtalt rente er på markedsmessige vilkår.

Sikkerhetsstillelse og garantier

Som del av finansieringen av konsernet har følgende selskaper stilt påkravsgaranti for obligasjonslånet og kredittfasiliteter, Norsk Gjenvinning Norge AS, Norsk Gjenvinning AS, Norsk Gjenvinning Industri AS, Norsk Gjenvinning Metall AS, Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS, Norsk Gjenvinning Renovasjon AS, Norsk Gjenvinning Downstream AS, NG Vekst AS, Norsk Makulering AS.

<i>(NOK'000)</i>	Balansført verdi	Pant
Aksjer	-	3 500 000
Varige driftsmidler	722 319	3 500 000
Varelager	85 500	3 500 000
Kundefordringer	385 710	3 500 000

Konsernet har følgende garantier per 31.12.:

(NOK'000)	2015	2014
Driftsgarantier	76 366	52 169
Husleiegaranti	37 100	36 687
Kontraktsgaranti	30 453	44 161
Skattetrekksgaranti	39 100	39 500

Konsernets eksponering for renteendringer på lånene og reprisingsdatoer ved slutten av året:

(NOK'000)	2015	2014
6 måneder eller mindre	49 393	42 530
6-12 måneder	11 239	946
1-5 år	2 337 292	2 246 236
Over 5 år	3 015	129 636
Sum lån	2 440 939	2 419 348

21 Andre avsetninger for forpliktelser

2015 (NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakt	Miljø- og opprydning- forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 1.1	82 500	-	25 931	18 150	126 581
Tilkommet nye avsetninger	-	9 200	410	2 031	11 641
Tilbakeføring ubenyttede avsetning	-	-	(4 750)	-	(4 750)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 000)	-	(4 854)	(12 853)	(22 706)
Balanseført verdi 31.12	77 500	9 200	16 737	7 328	110 766
Klassifisert som:					
- langsiktig	77 500	9 200	15 338	274	102 312
- kortsiktig	-	-	1 399	7 054	8 454

2014 (NOK'000)	Leiefordel	Taps- kontrakt	Miljø- og opprydning- forpliktelser	Andre avsetninger	Sum
Balanseført verdi 1.1	87 500	-	24 631	7 713	119 844
Tilkommet nye avsetninger	-	-	14 164	11 830	25 994
Tilbakeføring ubenyttede avsetning	-	-	(4 000)	-	(4 000)
Beløp benyttet i løpet av året	(5 000)	-	(8 864)	(1 392)	(19 256)
Balanseført verdi 31.12	82 500	-	25 931	18 150	126 581
Klassifisert som:					
- langsiktig	82 500	-	24 501	2 407	109 408
- kortsiktig	-	-	1 430	15 743	17 173

Usikre forpliktelser innbefatter estimatusikkerhet og er regnskapsført som beste estimat med utgangspunkt i tilgjengelig informasjon per datoen for avleggelse av årsregnskapet.

Leiefordel

Norsk Gjenvinning Norge AS leier Haraldrudveien 31-35 av Haraldrudveien Eiendom AS. 30.6.2011 ble leieavtalen reforhandlet, og leien ble justert fra opprinnelig leie til ny markedsleie. Norsk Gjenvinning Norge AS mottok MNOK 100 fra utleier som en kompensasjon for justering av leien. Denne kompensasjonen blir periodisert lineært som en reduksjon av leiekostnader over gjenværende leietid på ny leieavtale. Utløpsdato på opprinnelig leieavtale var 30.08.2021. Ny leieavtale løper fra til 30.6.2031.

Tapskontrakt

Konsernet har identifisert en tapskontrakt i Renovasjonsdivisjonen. Det er avsatt NOK 9,2 millioner som har blitt regnskapsført som annen driftskostnad. Avsetningen har blitt beregnet ved å estimere fremtidige uunngåelige kostnader og økonomiske fordeler i hele kontraktsperioden. Kontraktsperioden løper frem til August 2019, med en opsjon på to års forlengelse for motparten. Det er lagt til grunn en forventning om at opsjonen vil bli utøvd. Forpliktelsen er målt til neddiskontert verdi av fremtidig forventning til netto uunngåelige kostnader.

Miljø- og oppryddingsforpliktelser

Konsernet har gjennom sin virksomhet forpliktelser knyttet til lovpålagte etterdriftsfond tilknyttet avfallsdeponier, oppryddingsansvar og potensielt ansvar tilknyttet til miljøfarlig utslipp. I den grad det foreligger en juridisk eller selvpålagt forpliktelse, avsetter konsernet forventet verdi på forpliktelsene.

Andre avsetninger

Posten andre avsetninger for forpliktelser inkluderer avsetninger for betingede forpliktelser og andre avsetninger. Gjennom kjøp av virksomhet i 2013 ble det innregnet betingede forpliktelser knyttet til Isekk, Metodika og Løvaas. Disse forpliktelsene er i sin helhet forventet å komme til oppgjør i løpet av 2016.

Norsk Gjenvinning Offshore AS har mottatt en kompensasjon fra Veolia Propreté som følge av usikre fordringer mot Scomi (se note 24). Norsk Gjenvinning Offshore AS er pliktig å tilbakebetale inntil NOK 12,5 millioner til Veolia Propreté betinget at kravet mot Scomi innbetales. Det er ikke balanseført noen forpliktelse knyttet til dette forholdet per 31.12.2015.

I forbindelse med kostnadsuttprogrammet NG200 ble det i 2014 besluttet å redusere antall anlegg i flere av konsernets segmenter. I denne forbindelse ble det avsatt for kompensasjonspakker til ansatte, kostnader knyttet til oppsigelser av leieavtaler og opprydding ved stengte anlegg. Denne avsetningen har blitt benyttet i sin helhet i 2015 og det er ikke innregnet noen forpliktelse ved utgangen av 2015.

Betingede forpliktelser

Norsk Gjenvinning AS (NG) mottok et søksmål fra KLP Skadeforsikring AS i tilknytning til brann på anlegg i Stavanger. Kravet var på 9,9 millioner kroner. Saken gjaldt krav om regress etter forsikringsutbetaling til utleier, etter bygningskader som følge av brann i leide lokaler på Forusstranda i januar 2013. I oktober 2014 ga tingretten i Stavanger KLP medhold i sitt krav og dømte NG til å betale 10,7 millioner kroner inkludert saksomkostninger og renter til KLP. NG påklaget saken til rettsavgjørelsen i lagmannsretten og vant denne. Etter lagmannsrettens kjennelse, har NG i 2015 tilbakeført avsetningen på 10,9 millioner kroner som ble bokført i 2014 årsregnskapet. KLP har anket til Høyesterett. Det er ikke avklart når saken kommer opp hos Høyesterett. Det har ikke blitt innregnet noen avsetning for forpliktelse per 31.12.2015.

22 Annen kortsiktig gjeld

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Gjeld til nærstående parter	-	6 303
Offentlige avgifter	87 858	87 908
Annen kortsiktig gjeld	11 951	19 267
Avsatte nedstrømskostnader*	44 730	23 226
Påløpte kostnader	226 770	258 060
Sum annen kortsiktig gjeld	371 309	394 764

* Avsatte nedstrømskostnader: For mottatt avfall som ved periodeslutt ikke er levert til endelig nedstrømsløsning avsetter konsernet for forventede utgifter til transport og behandling.

23 Finansiell risikostyring

Risikostyring i VV Holding er en integrert del av virksomhetens aktiviteter. Risikostyring er splittet mellom operasjonelle enheter som har hovedansvaret for relevant operasjonell og kommersiell risikostyring innenfor deres virksomhetsområder, og konsernledelsen som har hovedansvaret for finansiell risikostyring i henhold til retningslinjer satt av styret.

Administrasjonen etablerer retningslinjer og prosedyrer for å styre risiko og koordinere og implementere en overordnet risikovurdering for konsern. Under følger en beskrivelse av relevante risikoer som til enhver tid kan påvirke konsernet operasjonelt og finansielt.

23.1 Finansielle risikofaktorer

Konsernets virksomhet medfører at det blir eksponert for flere finansielle risikoer: markedsrisiko (inkludert valutarisiko, renterisiko og prisisiko), kredittrisiko og likviditetsrisiko. Konsernets overordnede risikostyringsprogram fokuserer på de uforutsigbare i de finansielle markedene og tilstreber å minimere potensiell negativ effekt på konsernets finansielle tall. Konsernet bruker finansielle instrumenter i form av derivater for å sikre seg mot en viss risikoeksponering.

Finansiell risikostyring håndteres av finansavdelingen etter retningslinjer som er satt av styret. Finansavdelingen identifiserer, evaluerer og sikrer finansiell risiko i nært samarbeid med konsernets operasjonelle enheter. Styret utarbeider prinsipper for overordnet risikostyring, inkludert retningslinjer som dekker spesifikke områder som for eksempel valutarisiko, renterisiko og bruken av finansielle instrumenter i form av derivater.

23.1.1 Markedsrisiko

Valutarisiko

Konsernet har internasjonale virksomheter og er eksponert for valutarisiko som oppstår som følge av transaksjoner i flere typer valutaer. Dette er primært NOK, SEK, DKK, EUR og USD. Valutarisiko oppstår som følge av transaksjoner knyttet til drift, eiendels- og gjeldsposter i utenlandsk valuta og nettoinvesteringer i utenlandske virksomheter. Særlig nedstrøms transaksjoner er eksponert mot valuta. Enhver vesentlig endring i valutaen nevnt over kan potensielt påvirke konsernet negativt.

Håndtering av valutarisiko utføres av finansavdelingen. Konsernselskaper er pålagt å estimere deres totale eksponering mot valutarisiko på en 6 måneders rullerende basis. Valutarisiko oppstår som følge av transaksjoner knyttet til drift, eiendels- eller gjeldsposter er utført i en valuta som ikke er selskapets funksjonelle valuta. Basert på konsernselskapenes estimater utfører finansavdelingen beregninger på forventet netto kontantstrøm (i hovedsak eksport og investeringer i eiendeler) i hver enkelt vesentlige utenlandske valuta for de påfølgende 6 månedene. Finansavdelingens retningslinjer for risikostyring er å sikre mellom 50-100 % av forventet kontantstrøm 6 måneder frem i tid.

Konsernet har ulike investeringer i utenlandske virksomheter, hvor netto eiendeler er eksponert mot utenlandsk valutarisiko. Slike valutaeksponeringer er ikke vurdert å ha vesentlig påvirkning, og er dermed ikke sikret. Tabellen under oppsummerer påvirkningen en økning/reduksjon i de utenlandske valutaene som selskapet er eksponert for, har på konsernets resultat etter skatt. Analysen er basert på forutsetningen om at salg i utenlandsk valutakurs er økt/reduert med 10 % i gjennomsnitt gjennom året i forhold NOK, med alle andre variabler holdt konstant og med ingen bruk av sikring. Konsernets reelle valutarisiko er begrenset av både naturlig sikring (inntekter og kostnader i valuta) samt bruk av derivater.

(NOK'000)	2015	2014
NOK/USD	15 589	6 965
NOK/EUR	30 010	41 044
NOK/SEK	14 076	17 071
NOK/DKK	605	1 000

Renterisiko

Konsernets renterisiko kommer som følge av langsiktig gjeld. Gjeld som er utstedt basert på variable renter medfører at konsernet blir eksponert for renterisiko som påvirker kontantstrømmen. Konsernet håndterer renterisikoen knyttet til kontantstrømmen ved å benytte seg av rentebytteavtaler. Rentebytteavtalene har den økonomisk effekt gjennom at de konverterer flytende renter til faste renter. Generelt låner konsernet langsiktig til flytende rente og «byter» dem til faste renter til lavere faste renter enn det konsern låner til i markedet. I en rentebytteavtale inngår konsern en avtale med motpart om å bytte differansen mellom faste og flytende renter til nominelle verdier hvert kvartal. Det benyttes sikringsbokføring knyttet til rentebytteavtaler. Gruppens retningslinjer er å sikre ca. 60 % av sine lån inngått med variable renter. Rentebytteavtaler er spesifisert i note 25.

Dersom rentene på gjeld og bankinnskudd i gjennomsnitt hadde vært 10 basispunkter høyere/lavere gjennom året, gitt at alle andre variabler hadde vært holdt konstant, ville resultat etter skatt blitt MNOK 0,7 lavere/høyere. Sensitivitetsberegningen tar hensyn til åpne rentebytteavtaler. Effekt på resultatet skyldes i hovedsak høyere/lavere renter på lån inngått med variabel rentesats uten sikring.

Prisrisiko

Konsern er eksponert for prisrisiko knyttet til råvarer. Prissvingninger i råvarer har generelt økt signifikant de senere år og kan ha vesentlig påvirkning på vårt operasjonelle resultat. Vårt operasjonelle resultat er primært påvirket av prisutviklingen på våre hovedprodukter, jernholdige og ikke-jernholdige metaller, papir, plast, treflis og avfallsutvunnet brennstoff. Videre påvirkes driftskostnadene av prisutviklingen på elektrisitet og drivstoff.

Vår hovedstrategi knyttet til risikostyringen er å begrense eksponeringen for prisendringer. Dette oppnås ved å inngå sammenfallende nedstrømskontrakter på volum fra oppstrømsaktiviteter der hvor dette er mulig. Prisrisiko som knytter seg til papir og metall som avdekkes under avfallssorteringsprosessen (det er ikke mulig å sikkert estimere disse volumene) sikres i finansielle markeder på månedlig basis. Disse sikringene baseres på estimerte volumer og tidfesting, og er således ikke en perfekt sikring og effekten føres over resultatregnskapet. Elektrisitet kjøpes på fastpriskontrakter frem til 2017. Diesel kjøpes til priser som følger Plattspris-indeksen.

En indikasjon på sensitiviteten knyttet til prissvingninger på våre hovedprodukter er vist i tabellen under. Årlig sensitivitet er basert på normalt volum gjennom et år og basert på forutsetningen om at råvarepriser knyttet til nedstrøm øker/redueres med 10 %, gitt at alle andre variabler holdes konstant. Effekter knyttet til metallderivater er ikke hensyntatt.

(NOK'000)	2015	2014
Papir	31 607	27 175
Ikke jernholdige metaller	42 543	40 349
Jernholdige metaller	32 925	29 321

Kredittrisiko

Kredittrisiko er håndtert på konsernnivå. Kredittrisiko oppstår fra blant annet kontanter og kontantbeholdning, finansielle instrumenter og innskudd i banker og finansinstitusjoner. I tillegg oppstår risikoen gjennom eksponering overfor kunder, inkludert utestående fordringer og kontraktsfestede transaksjoner. For banker og finansinstitusjoner er det kun individuelle parter med en rate på minimum «A» som aksepteres. Kredittrisiko knyttet til hver enkelt nye kunde er analysert og vurdert før det gis et tilbud om betalings- og leveringsvilkår. Hvis kunder er vurdert individuelt i sin kredittscore, er det disse vurderingene som legges til grunn. Hvis det ikke eksisterer noen individuell kredittvurdering vil man vurdere kredittkvaliteten gjennom å ta hensyn til kundens finansielle posisjon, tidligere erfaringer og andre relevante faktorer. Individuelle risikogrenser er fastsatt basert på interne og eksterne rater i henhold til retningslinjer fastsatt av konsern. Utnyttelsen av kredittgrensene blir jevnlig overvåket.

Det er kredittrisiko knyttet til derivater. Denne risikoen er begrenset ved at det kun gjøres handler med finansinstitusjoner med kredittrating AA eller bedre.

Likviditetsrisiko

Estimering av fremtidige kontantstrømmer utføres av finansavdelingen felles for konsern. Finansavdelingen overvåker rullerende prognoser for konsernets likviditetskrav for å sikre at man har et tilfredsstillende nivå på kontantbeholdningen for å møte operasjonelle behov, samt til enhver tid opprettholde en tilfredsstillende margin på den uutnyttede lånefasiliteten for å sikre at konsern ikke er i brudd med kravene som er satt i låneavtalen. Slik estimering av fremtidige kontantstrømmer tar hensyn til konsernets planer for gjeldsfinansiering, lånavtalevilkår og etterlevelse av interne krav til forholdstall i balansen. Overskuddslikviditet hos hvert enkelt selskap, utover de krav som settes til arbeidskapitalen, er innskudd på rentebærende konti hos finansinstitusjoner.

Tabellen nedenfor spesifiserer konsernets finansielle forpliktelser som ikke er derivater klassifisert i henhold til forfallsstrukturen. Klassifisering er gjennomført i henhold til forfallstidspunktet i kontrakten. Beløpene i tabellen er avtalte udiskonterte kontantstrømmer.

31.12.2015 (NOK'000)	under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	37 739	2 371 226	-
Finansielle leieavtaler	24 781	45 938	3 069
Leverandør- og annen gjeld	242 976	-	-
Finansielle garantier	28 419	-	-

31.12.2014*(NOK'000)*

	under 1 år	Mellom 1 og 5 år	Senere enn 5 år
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	43 476	2 236 167	125 474
Finansielle leieavtaler	17 975	52 830	-
Leverandør- og annen gjeld	246 882	-	-
Finansielle garantier	27 127	-	-

Lån som forfaller i perioden 1-5 år består i hovedsak av obligasjonslån på MNOK 2 235 (2014: 2 235) som forfaller i sin helhet 10. juni 2019. Konsernets rentebytteavtaler er ikke medtatt da kontantstrømmen knyttet til rentebytteavtaler er sammenfallende med betaling av renter på obligasjonslånet og gir en fast kontantstrøm til den sikrede delen av lånet.

23.2 Kapitalforvaltning

Konsernets målsetting knyttet til kapitalforvaltning er å sikre konsernets mulighet for fortsatt drift for å kunne gi eierne og andre interessenter avkastning på investeringen, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnaden.

For å kunne opprettholde eller justere kapitalstrukturen, vil konsern kunne dele ut kapital til eierne, utstede nye aksjer eller selge eiendeler for å redusere gjelden. Konsern overvåker kapitalen basert på gjeldsgraden. Gjeldsgraden er beregnet som netto gjeld delt på justert EBITDA. Netto gjeld er basert på totale gjeldsforpliktelser (inkludert rentebærende gjeld før opptakskostnader, og ikke-rentebærende gjeld som vist i balansen til konsern) redusert med kontanter og kontantbeholdning.

Justert EBITDA benyttes for å vurdere den underliggende lønnsomheten i virksomheten i en gitt periode. Dette er en finansiell indikator som ikke er definert under IFRS. Tallstørrelsen beregnes ved å justere EBITDA for ethvert element (positiv eller negativ) med karakter av å være engangshendelse, ikke gjentakende, ekstraordinær, uvanlig eller eksepsjonell. Justert EBITDA fremkommer på følgende vis:

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
EBITDA	362 367	345 935
Restruktureringskostnader	-	37 638
Gevinst ved salg av virksomhet	(2 333)	-
Rettsaker	(9 561)	13 949
Scomi fordring	1 426	3 315
Tapskontrakt	9 200	-
Andre ikke gjentakende poster	4 379	784
Justert EBITDA	365 478	401 621

Gjeldsgraden 31. desember var følgende:

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Kontanter og kontantekvivalenter	219 819	161 068
Lånefasilitet	529	483
Leasing fasilitet	68 558	64 162
Obligasjonslån	2 272 737	2 270 452
Banklån	5 227	9 575
Netto gjeld	2 127 231	2 183 604
Justert EBITDA	365 478	401 621
Gjeldsgrad	5,82	5,44

24 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter etter kategori

31.12.2015 (NOK'000)	Lån og fordringer	Virkelig verdi over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Eiendeler:				
Kundefordringer	470 490	-	-	470 490
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	105 761	-	-	105 761
Kontanter og kontantekvivalenter	219 819	-	-	219 819
Sum eiendeler	796 070	-	-	796 070
Forpliktelser:				
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	2 372 381	-	-	2 372 381
Finansielle leieavtaler	68 558	-	-	68 558
Derivater	-	3 999	59 635	63 634
Leverandørgjeld	231 025	-	-	231 025
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	283 451	-	-	283 451
Sum forpliktelser	2 955 415	3 999	59 635	3 019 049

31.12.2014 (NOK'000)	Lån og fordringer	Virkelig verdi over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Eiendeler:				
Derivater	-	1 818	-	1 818
Kundefordringer	511 216	-	-	511 216
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	88 547	-	-	88 547
Kontanter og kontantekvivalenter	161 068	-	-	161 068
Sum eiendeler	760 831	1 818	-	762 649
Forpliktelser:				
Lån (eksklusive finansielle leieavtaler)	2 355 186	-	-	2 355 186
Finansielle leieavtaler	64 162	-	-	64 162
Derivater	-	6 379	73 360	79 739
Leverandørgjeld	227 194	-	-	227 194
Annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	306 856	-	-	306 856
Sum forpliktelser	2 953 398	6 379	73 360	3 033 137

Kredittverdighet i finansielle eiendeler

Kredittisiko i finansielle instrumenter som ikke er forfalt eller som ikke har vært gjenstand for nedskrivning vises ved bruk av eksterne kredittvurderinger (der slike er tilgjengelige) eller intern klassifisering av historisk informasjon om brudd på kredittbetingelser.

Alle nye kunder kredittvurderes ved inngåelse av kundeforhold. Videre deles kunder inn i tre grupper:

- Gruppe 1 – kunder som har betalt til forfall eller innen 30 dager over forfall.
- Gruppe 2 – kunder som ligger mellom 31 og 90 dager over forfall.
- Gruppe 3 – kunder over 91 dager eller som er sendt til inkasso.

(NOK'000)	2015	2014
Gruppe 1	431 597	501 651
Gruppe 2	39 701	8 597
Gruppe 3	3 816	4 858
Sum kundefordringer (brutto)	475 114	515 106

Forfalte ikke nedskrevne kundefordringer:

(NOK'000)	2015	2014
Inntil 3 måneder	116 902	81 433
3 til 6 måneder	814	9 565
Sum forfalte ikke nedskrevne kundefordringer	117 716	90 999

Basert på historiske data benytter konsernet en sjablong for avsetning til tap på kundefordringer. I tillegg gjøres det en individuell vurdering av fordringsmassen. Avsetning til tap er vurdert å dekke de faktiske tapene som forventes knyttet til kundefordringer.

Regnskapsført verdi av konsernets kundefordringer pr. valuta:

(NOK'000)	2015	2014
NOK	428 103	432 180
DKK	9 346	21 278
EUR	2 819	25 135
USD	14 931	26 802
SEK	18 442	9 712
Andre valutaer	1 473	-
Sum kundefordringer (brutto)	475 114	515 106

Bevegelse i avsetning for nedskrivning på kundefordringer:

(NOK'000)	2015	2014
Avsetning til tap på krav 1.1	3 890	38 420
Avsetning for nedskrivning av fordringer	5 372	11 308
Fordringer som er avskrevet i løpet av året	(3 047)	(43 679)
Innkomet på tidligere avskrevne fordringer	(1 591)	(2 159)
Avsetning til tap på krav 31.12	4 624	3 890

Avsetningen for og reverseringen av tap på kundefordringer er inkludert i andre driftskostnader i resultatregnskapet. Beløp ført mot avsetningskontoen er avskrevet når det ikke er noen forventning om å inndrive ytterligere konstanter.

De øvrige klasser innen kundefordringer og andre fordringer inneholder ikke nedskrevne eiendeler.

Maksimal eksponering for kredittrisiko på balansedagen er lik bokført verdi av hver klasse av kundefordringer som beskrevet ovenfor. Konsernet har ingen pant som sikkerhet.

Scomi-fordring

I 2009 ble det inngått et samarbeid mellom Norsk Gjenvinning Offshore AS (NGO) og Scomi Oiltools (Europe) Limited NUF (Scomi) primært for å ivareta forpliktelse knyttet til behandlingen av borekaks og avfallsvann generert fra BPs boreoperasjoner på Skarv-feltet i Nordland. NGO har hatt en pågående tvist med Scomi i forhold til forståelse av avtalen og gjennomføringen av prosjektet. Forholdet har vært oppe til voldgift hvor dom forelå mars 2014, og Norsk Gjenvinning Offshore AS er tilkjent MNOK 40 pluss renter og saksomkostninger. Per 31.12.2015 er MNOK 10 balanseført som andre fordringer (2014: 12), se note 16.

Norsk Gjenvinning Offshore AS mottok en kompensasjon fra Veolia Propreté som følge av manglende betaling fra Scomi. Norsk Gjenvinning Offshore AS er pliktig å tilbakebetale inntil MNOK 12,5 til Veolia Propreté betinget at kravet mot Scomi innbetales. Det er ikke balanseført noen forpliktelse knyttet til dette forholdet.

25 Derivater

31.12. (NOK'000)	2015		2014	
	Eiendel	Forpliktelse	Eiendel	Forpliktelse
Rentebytteavtale - kontantstrømsikring	-	59 635	-	73 360
Valutaterminkontrakter	-	3 251	-	6 379
Metallderivater	-	748	1 818	-
Sum balanseførte verdier	-	63 634	1 818	79 739
Herav langsiktige poster	-	59 635	-	73 360
Herav kortsiktige poster	-	3 999	1 818	6 379

Hele den virkelige verdien av sikringsinstrumenter er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder.

Rentebytteavtaler

2015						
Hovedstol (NOK'000)	Valuta	Start dato	Forfallsdato	Fastrente	MTM (NOK'000)	
320 000	NOK	10.07.2014	10.07.2017	2,899 %	(10 325)	
480 000	NOK	12.10.2015	10.07.2017	2,899 %	(15 416)	
240 000	NOK	12.01.2015	10.01.2018	2,987 %	(10 615)	
360 000	NOK	12.10.2015	10.01.2018	2,987 %	(16 071)	
900 000	NOK	10.07.2017	10.07.2019	1,355 %	(5 246)	
500 000	NOK	10.01.2018	10.01.2019	1,360 %	(1 963)	
2 800 000					(59 635)	

2014						
Hovedstol (NOK'000)	Valuta	Start dato	Forfallsdato	Fastrente	MTM (NOK'000)	
200 000	NOK	10.07.2014	10.07.2015	2,685 %	(1 448)	
300 000	NOK	10.07.2014	10.07.2015	2,685 %	(2 173)	
320 000	NOK	10.07.2014	10.07.2017	2,899 %	(14 446)	
480 000	NOK	10.07.2014	10.07.2017	2,899 %	(21 670)	
240 000	NOK	12.01.2015	10.01.2018	2,987 %	(13 449)	
360 000	NOK	12.01.2015	10.01.2018	2,987 %	(20 174)	
1 900 000					(73 360)	

* Påløpt rente på derivat er klassifisert som kortsiktig gjeld.

Selskapet benytter rentebytteavtaler for å bytte flytende margin på lån til fastrente. Rentebytteavtalen bytter flytende 3 m Nibor med fast rente som vist i tabellen over. Den flytende rentesatsen var 1,13% per 31.12.2015 (2014: 1,48 % p.a.). Gevinster og tap av sikringsinstrumentet er ført i utvidet totalregnskap. Lånets margin (5,25%) kommer i tillegg til fastrenten.

Valutaterminer

Valutaterminer benyttes for å redusere eksponering mot valutasingninger knyttet til konsernets kontantbeholdning. Gevinst og tap (netto) på sikringsinstrument inngår som del av finanskostnad (note 10).

Metallderivater

Metallderivater holdes for handelsformål. Gevinst og tap (netto) inngår i andre gevinster og tap (note 9).

Vurdering til virkelig verdi

Tabellen under viser finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi, presentert etter verdsettelsesmetode.

31.12.2015 (NOK'000)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Valutaterminer	-	3 251	-	3 251
- Metallderivater	-	748	-	748
Derivater benyttet til sikringsbokføring				
- Rentesikring	-	59 635	-	59 635

Det var ingen overføringer mellom nivåene i løpet av året. Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel noterte derivater) fastsettes ved å benytte bankens beregnede verdi på instrumentet (MTM-verdi). Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. De ulike nivåene er definert som følger;

(a) Finansielle instrumenter på nivå 1

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er markedspris på balansedagen. Et marked betraktes som aktivt dersom markedskursene er tilgjengelige enkelt og regelmessig fra en børs, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs.

(b) Finansielle instrumenter på nivå 2

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC-derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og baserer seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert på nivå 2.

(c) Finansielle instrumenter på nivå 3

Dersom én eller flere vesentlige data ikke er basert på observerbare markedsdata, er instrumentet inkludert på nivå 3.

Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer:

- Notert markedspris eller tilbudt pris for tilsvarende instrumenter.
- Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbar avkastningskurve.
- Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert med kontraktens volum i fremmed valuta. Ved beregning av nåverdi er det benyttet balansedagens relevante rente.

Andre teknikker, slik som diskonterte kontantstrømmer, er benyttet for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene.

26 Virksomhetssammenslutninger

Konsernet har ikke gjennomført noen virksomhetssammenslutninger i 2015. I oktober 2014 fikk konsernet kontroll over R3 Entreprenør Innland AS (daværende 13-Gruppen AS), med datterselskaper. I samsvar med bestemmelsene i IFRS 3 om justeringsperiode har konsernet som resultat av ny informasjon om faktum og omstendigheter som eksisterte på overtakelsestidspunktet (15. oktober 2014), justert kjøpsprisallokeringen med tilbakevirkende kraft. Konsolidert balanse per 31.12.2014 har blitt omarbeidet for å reflektere endringen i kjøpsprisallokeringen.

Følgende tabell viser opprinnelig og endelig kjøpsprisallokering:

(NOK'000)	Opprinnelig kjøpsprisallokering	Justering i måleperioden	Endelig kjøpsprisallokering
Kunderelasjoner	11 316	-	11 316
Varige driftsmidler	2 760	-	2 760
Kunde- og andre fordringer	19 669	(1 865)	17 804
Utsatt skatt forpliktelse	(289)	-	(289)
Lån	(9 343)	-	(9 343)
Leverandør- og annen kortsiktig gjeld	(18 169)	(5 882)	(24 051)
Sum identifiserte netto eiendeler	5 944	(7 747)	(1 803)
Goodwill	4 069	7 747	11 816
Sum vederlag	10 013	0	10 013

27 Ikke-kontrollerende eierinteresse

Konsernet har kontroll over 3 selskaper hvor det foreligger ikke-kontrollerende eierinteresser. Følgende datterselskaper har ikke-kontrollerende eierinteresser per 31.12.2015;

(NOK'000)	Forretnings- kontor	Ikke-kontrollerende eierinteresse	Andel av resultat	Akkumulert eierinteresse 31.12
Isekk AS	Oslo	45 %	3 212	4 035
Østfold Gjenvinning AS	Fredrikstad	34 %	(527)	5 778
R3 Entreprenør Holding AS*	Oslo	18,75 %	911	4 951
Sum			3 596	14 765

* R3 Entreprenør Holding AS kontrollerer 100% av selskapene: R3 Entreprenør AS, R3 Entreprenør Innland AS og SRM Eiendom AS. Presenterte beløp gjelder underkonsernet R3 Entreprenør Holding AS med døtre. Alle beløp er etter eliminerings i underkonsernet, før eliminering av transaksjoner med øvrige konsernselskaper.

Utbytte

Det har i 2015 blitt utbetalt ett utbytte fra Isekk AS på TNOK 3 500 hvorav 1 575 har blitt utbetalt til ikke-kontrollerende eierinteresse.

Overordnet finansiell informasjon

<i>(NOK'000)</i>	Isekk AS	Østfold Gjenvinning AS	R3 Entreprenør Holding
Resultatverdier 1.1-31.12.2015			
Omsetning	60 079	35 591	213 003
Årsresultat	7 137	-1 551	5 165
Balanseverdier per 31.12.2015			
Anleggsmidler	1 815	18 224	36 738
Omløpsmidler	16 712	8 014	45 636
Sum eiendeler	18 527	26 238	82 374
Egenkapital	8 951	15 822	34 578
Langsiktig gjeld	1 089	3 924	8 037
Kortsiktig gjeld	8 487	6 492	39 758
Sum egenkapital og gjeld	18 527	26 238	82 374
Kontantstrøm 1.1-31.12.2015	5 886	-4 622	-11 655

28 Hendelser etter balansedagen

Norsk Gjenvinning AS (NG) mottok et søksmål fra KLP Skadeforsikring AS i tilknytning til brann på anlegg i Stavanger. Kravet var på 9,9 millioner kroner. Saken gjaldt krav om regress etter forsikringsutbetaling til utleier, etter bygningskader som følge av brann i leide lokaler på Forusstranda i januar 2013. I oktober 2014 ga tingretten i Stavanger KLP medhold i sitt krav og dømte NG til å betale 10,7 millioner kroner inkludert saksomkostninger og renter til KLP. NG påklaget saken til rettsavgjørelsen i lagmannsretten og vant denne.

KLP har i 2016 anket til Høyesterett. Det er ikke avklart når saken kommer opp hos Høyesterett. Se note 21 for ytterligere informasjon om den betingede forpliktelsen.

Norsk Gjenvinning m3 AS (NGM3) har klaget Aalerudmyra AS m.fl. for tingretten i april 2016. NGM3s krav gjelder 14,3 millioner kroner for brudd på kontrakt og urettmessig anvendelse av forretningshemmeligheter. Det har ikke blitt innregnet noen fordring per 31.12.2015.

Årsregnskap morselskap

Oppstilling av totalresultat	60
Balanse (eiendeler)	61
Balanse (egenkapital og gjeld)	62
Kontantstrømoppstilling	63
Noter til morselskapets årsregnskap	64
Regnskapsprinsipper	64
Note 1 Datterselskap	66
Note 2 Mellomværende med foretak i samme konsern	66
Note 3 Egenkapital	67
Note 4 Aksjekapital og aksjonærinformasjon	67
Note 5 Skatt	67
Note 6 Driftskostnader	69
Note 7 Finansinntekter og finanskostnader	69
Note 8 Finansiell risikostyring og derivater	69
Note 9 Fordringer og gjeld	70
Note 10 Transaksjoner med nærstående parter	71
Note 11 Finansielle instrumenter etter kategori	71
Note 12 Kontanter og kontantekvivalenter	72
Note 13 Garantier	72
Erklæring til årsrapporten for VV Holding AS	73
Revisors beretning	74

OPPSTILLING AV TOTALRESULTAT 1.1-31.12

<i>(NOK'000)</i>	Note	2015	2014
Annen driftskostnad	6	998	274
Driftsresultat		(998)	(274)
Inntekt på investering i datterselskap	7	76 360	1 390
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	7, 10	95 141	96 246
Annen finansinntekt	7	11	16
Rentekostnad til foretak i samme konsern	7, 10	10 756	35 225
Annen finanskostnad	7	190 369	231 739
Ordinært resultat før skattekostnad		(30 611)	(169 586)
Skattekostnad	5	(4 792)	(45 788)
Årsresultat		(25 818)	(123 798)
Kontantstrømsikring etter skatt	5, 8	10 019	17 041
Årets totalresultat		(15 799)	(106 757)
Overført til/fra(-) annen egenkapital		(15 799)	(106 757)
Sum overføringer		(15 799)	(106 757)

BALANSE

EIENDELER			
<i>(NOK'000)</i>	Note	31.12.2015	31.12.2014
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	5	43 406	42 817
Sum Immaterielle eiendeler		43 406	42 817
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	1	1 339 644	1 370 064
Lån til foretak i samme konsern	2, 9, 11	1 245 575	1 269 901
Sum finansielle anleggsmidler		2 585 219	2 639 966
Sum anleggsmidler		2 628 625	2 682 783
Fordringer			
Fordringer på konsernselskaper	2	78 201	1 390
Andre fordringer	9, 11	122	670
Sum fordringer		78 323	2 060
Kontanter og kontantekvivalenter	11, 12	1 223	2 684
Sum omløpsmidler		79 545	4 744
Sum eiendeler		2 708 170	2 687 526

BALANSE**EGENKAPITAL OG GJELD**

(NOK'000)	Note	31.12.2015	31.12.2014
Egenkapital			
Aksjekapital	3, 4	45 348	45 348
Overkurs	3	330 011	330 011
Annen innskutt egenkapital	3	9 314	7 970
Annen egenkapital	3	(103 354)	(115 016)
Sum egenkapital		281 319	268 313
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til foretak i samme konsern	2, 9, 11	136 226	125 470
Obligasjonslån	9, 11	2 192 661	2 180 645
Derivater	8, 11	59 635	73 360
Sum annen langsiktig gjeld		2 388 523	2 379 475
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	11	63	247
Lån	9, 11	38 266	39 492
Sum kortsiktig gjeld		38 328	39 739
Sum gjeld		2 426 851	2 419 213
Sum egenkapital og gjeld		2 708 170	2 687 526

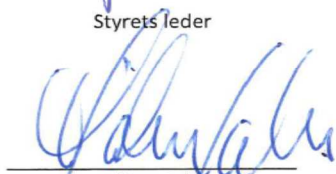

Per Anders Hjort
Styrets leder

Lysaker 6. april 2016

Erik Osmundsen
Daglig leder

Håkon Jahr
Styremedlem

Ylva Lindberg
Styremedlem

Pål Stampe
Styremedlem

KONTANTSTRØMOPPSTILLING 1.1-31.12

<i>(NOK'000)</i>	Note	2015	2014
Resultat før skattekostnad		(30 611)	(169 587)
Justert for:			
Inntektsført konsernbidrag uten kontanteffekt	7	(76 360)	(1 390)
Finansposter uten kontanteffekt		(72 369)	(42 362)
Poster klassifisert som investerings- eller finansierings aktiviteter	7	178 454	212 576
Endring i andre fordringer	9	548	(670)
Endring i leverandørgjeld		(184)	247
Netto kontantstrøm fra driftsaktiviteter		(522)	(1 186)
Netto inn-/utbetaling (-) på lånefordring konsernselskap	9	176 125	(3 500)
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		176 125	(3 500)
Innbetalinger av konsernbidrag	2	1 390	92 816
Innbetalinger ved opptak av obligasjonslån		-	2 235 000
Utbetaling av opptakskostnader obligasjonslån		-	(60 117)
Utbetalinger ved nedbetalinger av lån		-	(1 362 420)
Utbetalinger ved nedbetaling av konsernlån		-	(668 977)
Netto nedbetaling(-)/opptrekk på kredittfasilitet		-	(125 159)
Utbetaling av renter		(178 454)	(107 583)
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		(177 064)	3 560
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		(1 461)	(1 126)
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 1.1.		2 684	3 810
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12.		1 223	2 684

Noter til morselskapets årsregnskap

Regnskapsprinsipper

Regnskap

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens bestemmelser om forenklet IFRS gitt i egen forskrift (Forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder, kapittel 4, fastsatt av Finansdepartementet 21. januar 2008) til norsk regnskapslovs § 3-9 5. ledd.

Struktur

Selskapet ble kapitalisert opp for å kunne gjennomføre oppkjøp av aksjene i Veolia Miljø AS og Veidekke Gjenvinning AS, med virkning fra henholdsvis 01.04.2011 og 01.07.2011. Veidekke Gjenvinning AS ble senere solgt til Norsk Gjenvinning AS til kostpris og fusjonert. Veolia Miljø AS endret senere navn til Norsk Gjenvinning Norge AS. Etter dette har det kun blitt gjennomført enkelte mindre strukturelle endringer.

Resultatregnskap

Prinsipp som fravikes

IAS 10 nr. 12 og 13 og IAS 18 nr. 30 fravikes slik at utbytte og konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

I henhold til IFRS 8 og IAS 33 velger selskapet å ikke vise henholdsvis segmentinformasjon og resultat per aksje.

Selskapet velger å ikke ha med egen oppstilling over endringer i egenkapitalen, men viser endringene i egen note.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår. Dersom endringene også gjelder fremtidige perioder fordeles effekten over inneværende og fremtidige perioder.

Aksjer i datterselskap

Datterselskaper er selskaper der morselskapet har kontroll, og dermed bestemmende innflytelse på enhetens finansielle og operasjonelle strategi, normalt ved å eie mer enn halvparten av den stemmeberettigede kapitalen.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som er tilknyttet varekretsløpet klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer for øvrig klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales innen ett år. For gjeld legges analoge kriterier til grunn.

Fordringer

Andre fordringer, både omløpsfordringer og anleggsfordringer, føres opp til det laveste av pålydende og virkelig verdi. Virkelig verdi er nåverdien av forventede framtidige innbetalinger. Det foretas likevel ikke neddiskontering når effekten av dette er uvesentlig for regnskapet. Avsetning til tap vurderes på samme måte som for kundefordringer.

Sikring

Selskapet bruker rentebytteavtaler for å sikre fremtidige rentebetalinger på langsiktig gjeld. Regnskapsmessig klassifiseres rentebytteavtalene som sikringsinstrumenter. Endringen i virkelig verdi regnskapsføres over utvidet resultat.

Gjeld

Langsiktig gjeld regnskapsføres til virkelig verdi med fradrag for transaksjonskostnader når utbetalingen finner sted. I etterfølgende perioder regnskapsføres gjeld til amortisert kost.

Avsetninger

Selskapet regnskapsfører avsetninger og rettslige krav når det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser, det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved en overføring av økonomiske ressurser, og forpliktelses størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt beregnes på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt eventuelt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og

skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt fremtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Skattereduksjon ved avgitt konsernbidrag, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres som reduksjon av balanseført beløp på investering i datterselskap, føres direkte mot skatt i balansen (mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har virkning på betalbar skatt, og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skatt). Utsatt skatt både i selskapsregnskapet og i konsernregnskapet regnskapsføres til nominelt beløp.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer, som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Note 1 Datterselskap

VV Holding AS eier 100 % av aksjene i Norsk Gjenvinning Norge AS. Det er ingen begrensninger på stemmerett og stemmerett tilsvarer eierandel.

<i>(NOK'000)</i>	Egenkapital siste år	Årsresultat siste år	Balanseført verdi
Norsk Gjenvinning Norge AS	119 372	(12 939)	1 339 644

Note 2 Mellomværende med foretak i samme konsern

VV Holding AS har avgitt ett lån til datterselskapet Norsk Gjenvinning Norge AS og tatt opp ett lån fra morselskapet VV Holding II AS. Lånene er etterprioritert og vil ikke bli betalt låntager har oppfylt alle betalingsforpliktelser ovenfor ande ikke-etterprioriterte kreditorer.

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Finansielle anleggsmidler		
Lån til Norsk Gjenvinning Norge AS	1 245 575	1 269 901
Sum	1 245 575	1 269 901

Annen langsiktig gjeld		
Lån fra VV Holding II AS	136 226	125 474
Sum	136 226	125 474

Fordringer på konsernselskap (konsernbidrag)		
POS Holding AS	1 841	-
Norsk Gjenvinning Plast AS	1 203	-
Tomwil Miljø AS	4 540	-
Løvås Transportfirma AS	8 017	-
Eivind Koch Rørinspeksjon AS	1 933	-
Norsk Gjenvinning Renovasjon AS	2 415	-
NG Fellestjenester AS	341	-
Bingsa AS	2 814	-
Opphaugveien 6 AS	2 195	-
Taranrødveien 85 AS	4 509	-
Hegstadmoen 7 AS	2 885	-
Øra Eiendom Utvikling AS	13 695	-
Ødegaard Gjenvinning AS	1 081	-
Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS	1 439	-
Norsk Gjenvinning AS	29 293	1 390
Sum	78 201	1 390

Note 3 Egenkapital

Det har i 2015 vært følgende endring i egenkapitalen:

(NOK'000)	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum
Balanseført verdi 1.1	45 348	330 011	7 970	(115 016)	268 312
Årets resultat	-	-	-	(25 818)	(25 818)
Årets utvidede resultat	-	-	-	10 019	10 019
Konsernbidrag	-	-	1 344	-	1 344
Kontinuitetsdifferanse*	-	-	-	27 462	27 462
Balanseført verdi 31.12	45 348	330 011	9 314	(103 354)	281 319

* Kontinuitetsdifferanse

VV Holding AS har i 2015 vært part i en omorganisering i konsernet hvor eierskapet før og etter transaksjonsrekken er uendret. Omorganiseringen er gjennomført til regnskapsmessig og skattemessig kontinuitet og har medført at en kontinuitetsdifferanse har oppstått.

Note 4 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Selskapet inngår i konsernet POS Holding AS. Konsernregnskapet vil bli utlevert ved henvendelse til konsernets forretningskontor i Oslo (adresse Lysaker Torg 35, PB 567 Skøyen, 0214 Oslo, telefon 22 12 96 00).

Aksjekapitalen på kr. 45 347 900 består av 453 479 aksjer á kroner 100. Alle aksjer har like rettigheter, og alle aksjer er eid av VV Holding II AS.

Note 5 Skatt

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel (NOK'000)	2015	2014
Midlertidige forskjeller		
Oppstartskostnader lån	42 339	54 355
Rentesikring (ikke resultatført endring utsatt skatt)	(59 635)	(73 360)
Netto midlertidige forskjeller	(17 296)	(19 004)
Underskudd til fremføring	(156 330)	(139 576)
Grunnlag for utsatt skatt	(173 626)	(158 581)
Utsatt skatt fordel i balansen, 25/27%	(43 406)	(42 817)
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt (NOK'000)	2015	2014
Resultat før skattekostnad	(30 611)	(169 586)
Permanente forskjeller	-	53 884
Endring av underskudd til fremføring	16 754	139 576
Endring i midlertidige resultatforskjeller med påvirkning på skattepliktig inntekt	12 016	(23 873)
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	(1 841)	-
+/- Mottatt/avgitt konsernbidrag	1 841	-
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	-	-

Fordeling av skattekostnaden (NOK'000)	2015	2014
Betalbar skatt på årets resultat	-	-
For mye, for lite avsatt i fjor	-	-
Sum betalbar skatt	-	-
Endring i utsatt skatt	(589)	(39 485)
Skatteeffekt av ikke resultatført konsernbidrag	(497)	-
Korreksjon for skatt på direkte balanseførte forskjeller (rentesikring) som inngår i beregningen av utsatt skatt	(3 706)	(6 303)
Skattekostnad (- inntekt)	(4 792)	(45 788)
Avstemming av årets skattekostnad (NOK'000)	2015	2014
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	(30 611)	(169 586)
Beregnet skatt 27%	(8 265)	(45 788)
Skattekostnad i resultatregnskapet	(4 792)	(45 788)
Differanse	(3 473)	-
Differansen består av følgende:		
27% av permanente forskjeller	-	14 549
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	3 473	-
Endring utsatt skatt knyttet til derivat	3 706	(8 246)
Skattekostnad i årets totalresultat	(3 706)	(6 303)
Andre forskjeller	-	-
Sum forklart differanse	3 473	-
Avstemming av årets skattekostnad i årets totalresultat		
Kontantstrømsikring før skatt	13 725	23 344
Beregnet 27% skatt	3 706	6 303
Kontantstrømsikring etter skatt	10 019	17 041
Betalbar skatt i balansen (NOK'000)	2015	2014
Betalbar skatt i skattekostnaden	-	-
Skattevirkning av konsernbidrag	-	-
Betalbar skatt i balansen	-	-

Note 6 Driftskostnader

Selskapet har ingen ansatte. Datterselskapet, Norsk Gjenvinning Norge AS, utfører administrasjonstjenester for selskapet. Selskapets resultatregnskap er ikke belastet for disse tjenestene.

Daglig leder mottar ikke lønn fra selskapet.

Siden selskapet ikke har ansatte er selskapet ikke pliktig til å ha tjenestepensjonsordning i henhold til lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Kostnadsført godtgjørelse til revisor (eks. mva) <i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskap)	151	85
Skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med likningspapirer)	219	20
Sum godtgjørelse til revisor	370	105

Note 7 Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter <i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Renteinntekt fra andre foretak i samme konsern	95 141	96 246
Annen renteinntekt	11	16
Inntekt på investering i datterselskap	76 360	1 390
Sum finansinntekter	171 512	97 652

Finanskostnader <i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Rentekostnad til andre foretak i samme konsern	10 756	35 225
Annen rentekostnad	177 723	177 351
Annen finanskostnad	12 646	54 388
Sum finanskostnader	201 126	266 964

Note 8 Finansiell risikostyring og derivater

Valutarisiko

Selskapet har ikke transaksjoner i utenlandsk valuta og har ingen valutarisiko.

Likviditetsrisiko

Selskapet har begrenset likviditetsrisiko. Virksomheten følger aktivt opp sin likviditetsstyring gjennom budsjetter og løpende prognoser. Konsernets langsiktige finansieringsbehov er dekket gjennom obligasjonslån og langsiktig konserngjeld. Obligasjonslånet forfaller i sin helhet 10. juli 2019.

Kreditrisiko

Kreditrisiko oppstår i hovedsak ved transaksjoner med kunder og innskudd i bank. Ansvar for kredittstyring er sentralisert og rutiner er forankret i virksomhetens kvalitetssystem. Selskapet har ingen eksterne kunder.

Renterisiko

Selskapet er eksponert for endringer i rentemarkedet da konsernet har betydelig rentebærende gjeld. For å redusere effekten av svingninger i renten er det blitt inngått rentebytteavtaler med varighet på 2-3 år.

Rentebytteavtaler

For å begrense renterisikoen har selskapet inngått rentebytteavtaler. Den nominelle hovedstolen på utestående rentebytteavtaler pr. 31. desember 2015 var TNOK 2 800 000 (2014: TNOK1 900 000).

Forfallsdato på rentebytteavtaler er;

- 10. juli 2017 for nominell hovedstol TNOK 800 000,
- 10. januar 2018 for nominell hovedstol TNOK 600 000,
- 10. januar 2019 for nominell hovedstol TNOK 500 000 og
- 10. juli 2019 for nominell hovedstol TNOK 900 000.

Pr. 31. desember 2015 var den faste renten 2,899% for rentebytteavtalen som forfaller 10. juli 2017, 2,987% for rentebytteavtalen som forfaller 10. januar 2018, 1,360% for rentebytteavtalen som forfaller 10. januar 2019 og 1,355% for rentebytteavtalen som forfaller 10. juli 2019. De flytende rentesatsene (3M Nibor) var 1,13 % 31.12.2015 (2014: 1,48 %) p.a. Gevinster og tap av sikringsinstrumentet er ført i utvidet resultatregnskap.

Bokført verdi av rentebytteavtaler benyttet til kontantstrøm sikring:

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Eiendel	-	-
Forpliktelse	59 635	73 360

Hele den virkelige verdien av sikringsinstrumenter er klassifisert som langsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mer enn 12 måneder og som kortsiktig eiendel eller forpliktelse hvis gjenværende løpetid på sikringsobjektet er mindre enn 12 måneder.

Note 9 Fordringer og gjeld

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Kortsiktige fordringer		
Fordringer til pålydende	122	670
Sum	122	670
 Langsiktige fordringer		
Lån til foretak i samme konsern (Norsk Gjenvinning Norge AS)	1 245 575	1 269 901
Sum	1 245 575	1 269 901
 Kortsiktige forpliktelser		
Påløpt rente obligasjonslån og rentebytteavtaler	37 737	39 009
Gjeld til kredittinstitusjoner	529	483
Sum	38 266	39 492
 Langsiktig gjeld		
Obligasjonslån	2 192 661	2 180 645
Gjeld til foretak i samme konsern (VV Holding II AS)	136 226	125 470
Sum	2 328 888	2 306 115

10. juli 2014, utstedte VV Holding AS et obligasjonslån på MNOK 2 235 med flytende rente. Gjeld til kredittinstitusjoner fra Nordea og DNB ASA ble innløst samtidig med opptak av obligasjonslånet.

Obligasjonslånet forfaller 10. juli 2019, og skal i sin helhet tilbakebetales på denne dato. Renten settes kvartalsvis til NIBOR +525 basispunkter. Innenfor gjeldende låneavtale kan VV Holdig AS utstede ytterligere obligasjoner på opptil NOK 500 millioner så fremt konsernet oppfyller vilkårene knyttet til finansielle måltall i låneavtalen. Inntil fem virkedager før forfallsdato kan netto rentebærende gjeld over EBITDA ikke være større enn;

* 5.00 inntil 18 måneder etter utstedelsesdato

* 4.50 fra 18 måneder til 48 måneder etter utstedelsesdato

* 4.00 fra 48 måneder etter utstedelsesdato

Obligasjonslånet ble notert på Oslo Børs 12.6.2015. For ytterligere informasjon om obligasjonslånet refereres det til låneavtalen.

Lån fra morselskap har forfall 8. juli 2020. Lånet beregnes med en rente på 8 % årlig som legges til lånenes hovedstol.

Som del av finansieringen av konsernet har følgende selskaper stilt påkravgaranti for obligasjonslånet og kredittfasiliteter, Norsk Gjenvinning Norge AS, Norsk Gjenvinning AS, Norsk Gjenvinning Industri AS, Norsk Gjenvinning Metall AS, Norsk Gjenvinning Miljøeiendommer AS, Norsk Gjenvinning Renovasjon AS, Norsk Gjenvinning Downstream AS, NG Vekst AS, Norsk Makulering AS.

Det er stilt sikkerhet i aksjer, varige driftsmidler, varelager, kundefordringer, mellomværende med selskap i samme konsern og tilhørende rettigheter. Hver klasse av eiendeler er pantsatt for MNOK 3 500.

Note 10 Transaksjoner med nærstående parter

Selskapet har inngått en avtale med datterselskapet Norsk Gjenvinning Norge AS for leie av administrativt tjenester. Selskapet er ikke belastet for dette i 2015. Selskapet har inn- og utlån med selskaper i samme konsern. Disse lånene belastes med 8 % rente.

Transaksjoner med nærstående <i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Renter ved utlån	95 141	96 246
Renter ved innlån	10 756	35 225

Note 11 Finansielle instrumenter etter kategori

<i>(NOK'000)</i>	Lån og fordringer	Derivater benyttet for sikringsformål
Eiendeler		
Utlån	1 245 575	-
Andre fordringer eksklusive forskuddsbetalinger	122	-
Kontanter og kontantekvivalenter	1 223	-
Sum eiendeler	1 246 919	-
Forpliktelser		
Lån	2 367 154	-
Derivater	-	59 635
Leverandørgjeld og annen gjeld eksklusive lovpålagte forpliktelser	63	-
Sum forpliktelser	2 367 154	59 635

Note 12 Kontanter og kontantekvivalenter

<i>(NOK'000)</i>	2015	2014
Kontanter og bankinnskudd	1 223	2 684
Kontanter, kontantekvivalenter og benyttet trekkrettigheter	1 223	2 684

VV Holding AS har en ubenyttet kassakreditt på MNOK 200 per 31.12.2015.

Note 13 Garantier

VV Holding AS har avgitt selvskyldnerkausjon til sikkerhet for datterselskapet Norsk Gjenvinning Norge AS sine forpliktelser ovenfor Haraldrudveien 31 AS gjennom leiekontrakt 6. juli 2011.

Erklæring til årsrapporten for VV Holding AS

Vi bekrefter at årsregnskapet for perioden 1. januar til og med 31. desember 2015 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir ett rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Lysaker, 6. april 2016

Styret i VV Holding AS

Per-Anders Hjort

Styrets leder

Håkon Jahr

Styremedlem

Ylva Lindberg

Styremedlem

Pål Stampe

Styremedlem

Til generalforsamlingen i VV Holding AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for VV Holding AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9 for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er morselskapets regnskap avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til VV Holding AS per 31. desember 2015, og av

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo

T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet VV Holding AS per 31. desember 2015, og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 6. april 2016

PricewaterhouseCoopers AS

Hallvard Helgetun
Statsautorisert revisor